

NAŠI PREDVOLILNI RAZGOVORI Stanovanja, preskrba, obrta!

Izjava Franca Kralja, ki kandidira v Trbovljah

V okviru petletnega gospodarskega načrta bo trboveljska občina predvsem reševala naslednja vprašanja:

1. Vprašanje stanovanjske izgradnje kot najaktualnejše, ki zadeva vse prebivalstvo. 2. Nič manj ni pereče vprašanje preskrbe. Na tem področju si bomo prizadevali izboljšati obstoječo trgovsko mrežo in izgraditi nove trgovske obrate.

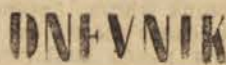
3. Slabo razviti obrtni obrati so tudi eno izmed vprašanj, ki mu moramo posvetiti vso pozornost, da spravimo to panogo gospodarske dejavnosti v sklad z ostalimi panogami gospodarstva, kajti le-tej do sedaj nismo posvečali dovolj pozornosti. 4. Proizvodne zmogljivosti so za sedaj dovolj razvite, treba jih je le polno in smotno izkoristiti in že z obstoječimi dvigniti proizvodnjo. To pa bo najnujnejše zahtevalo poleg smotnejše organizacije dela seveda tudi povečanje storilnosti.

To so v glavnem vprašanja, ki jih bomo urejali v tem obdobju in v ta namen vlagali vsa razpoložljiva sredstva. Urejanje teh vprašanj bo seveda odprlo mnoga druga vprašanja komunalne graditve, ki pa jih bomo reševali v mejah objektivnih možnosti.

ZNANOST IN TEHNIKA na filmskem platnu

Začel se je prvi mednarodni festival znanstvenih in tehničnih filmov — Festivalne filme bodo vrtili po vseh večjih mestih in industrijskih središčih

Ljubljana, 19. febr. — Po sinočni svečani otvoritveni proslavi v Klubu ljudskih poslancev se je danes začel v kinu Sloga prvi mednarodni festival znanstvenih in tehničnih filmov. Na festivalu

• Zasedanja Odbora za program Mednarodne organizacije za kmetijstvo in prehrano (FAO), ki bo v Rimu od 3. do 15. marca, se bo kot jugoslovanski predstavnik udeležil profesor na ljubljanski univerzi Stane Krašovec. Na prejšnji konferenci je bil izvoljen tudi za stalnega člana Odbora za program FAO.

• Nove štipendije za tuje študente. Jugoslovanska Komisija za kulturne stike s tujino je ponudila na recipročni podlagi več novih štipendij za prihodnje šolsko leto, in sicer po osem štipendij Sovjetski zvezi in Poljski, tri Češkoslovaški, po dve pa Belgiji, Norveški in Romuniji. Jugoslovanske štipendije prejema zdaj 38 štipendistov iz 18 evropskih in izvenevropskih dežel.

• V SZ bo marca odpotoval znanstvenik sodelavec beogradske Astronomije Vasilije Oskanjan, ki se bo mudil ondaj šest mesecev. Pred sovjetskimi znanstveniki bo zagovarjal svojo doktorsko disertacijo.

• Mednarodnega študijskega seminarja za sindikalne kadre, ki bo od 24. februarja do 16. marca v Bukarešti, se bosta udeležila tudi jugoslovanska predstavnikinja Djoka Pavlović, član Centralnega sveta, in direktor Delavske univerze v Sarajevu Nerkez Smalagić. Seminar sta organizirala UNESCO in Svetovna sindikalna federacija ter bodo na njem med drugim razpravljali o splošnih problemih evropskega gospodarstva, o vlogi sindikatov, demokraciji in sindikatih kakor tudi o odnosih med sindikalnimi organizacijami in delavci, o splošni deklaraciji o človeških pravicah, pravicah do dela in drugih socialnih pravicah delavcev ter o diskriminaciji in političnem, gospodarskem in socialnem življenju

OBETA SE POCENITEV

KLAVNE ŽIVINE, MESA IN MESNIN

V štirinajstih dneh pričakujejo pocenitev prašičev — Rejcem so zagotovljene rentabilne cene

(Nadaljevanje s 1. strani)

enkrat več krompirja kakor v povprečju prejšnjih deset let. Stokovnjaki cenijo, da je ostalo samo v Sloveniji okrog 20.000 vagonov neprodanega krompirja, ki ga je treba pokrmiti. V takih pogojih je razumljivo, da so kmetje močno razširili rejbo prašičev. Od tod tudi izredno povpraševanje po prašičkih za rejo. V zadnjem času poročajo iz raznih krajev, da je čedalje večja ponudba prašičev. Potreben je bil pač določen čas, da je lanska izredno ugodna letina krme prišla do izraza tudi v hitrejšem razvoju živinoreje. Podobno se razvija rejba goveje živine. Kmetje so spričo ugodnih cen že lani začeli v večjem obsegu privesovati teleta za rejo in prav zato je trenutno na trgu tako majhna ponudba telet.

REJCI NE BODO NIČ TVEGALI

Tem vplivom tržnega mehanizma pa se je pridružila še planska organizacija reje na temelju kooperacije med zadrugami in individualnimi kmeti. Računajo,

Potrjene kandidature v Makedoniji

Včeraj je bilo v Makedoniji končano potrjevanje poslanskih kandidatur za oba doma Zvezne ljudske skupščine. Okrajne volilne komisije so potrdile 23 kandidatur za Zvezni svet in 15 kandidatur za Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. V vsakem volilnem okraju imajo samo po enega kandidata. Skupine državljanov v tej republiki niso postavile še nobene kandidature. Čez nekaj dni bo zaključeno potrjevanje kandidatur za oba sveta Sobraja. Na volitvah v marcu bodo prebivalci Makedonije izvolili 113 poslancev v Republiški svet in 78 v Zbor proizvajalcev.

da bo Slovenija letos dala za trg 200.000 prašičev nasproti komaj 130.000 v lanskem letu. Da pa se ne bi ponovilo tisto, kar smo doživeli v zimi 1956-57, ko so morali kmetje zaradi nerentabilnih cen ustaviti rejbo, je Zvezni izvršni svet te dni izdal odlok o minimalnih zaščitnih cenah in premijah v letih 1958 in 1959. Ta odlok daje kmetijskim organizacijam in s tem tudi rejcem zagotovilo, da cene ne bodo padle pod določeno višino, ki še omogoča rentabilno rejo. Tako jim ni treba nič tvegati, če se lotijo reje prašičev in goveje živine v širokem obsegu. Seveda pa veljajo te zaščitne cene le za kvalitetno živino. Višje zaščitne cene za bele mesne prašiče in priznanje posebne premije pa naj vzpodbuja rejce za rejo takih prašičev za

ganizirana domača proizvodnja mesnih prašičev v takem obsegu, da bo zadostala ne le za domače potrebe, marveč tudi za potrebe izvozne industrije.

ZNIZANI SO IZVOZNI KOEFICIENTI

Zato računajo, da bo v bližnji bodočnosti cena prašičev padla na 220 din za I. vrsto in 210 din za II. vrsto. Da pa ne bi izvozna podjetja živine preplačevala, so bili te dni znižani tudi izvozni koeficienti, in sicer za mesne konzerve od 1,50 na 1,30, za govedo od 0,80 na 0,70 in za goveje meso od 0,90 na 0,80, za prašiče pa od 0,90 na 0,80 in za svinjsko meso 1,00 na 0,90. Če torej upoštevamo po eni strani povečano rejo in pa navedene ukrepe za normalizacijo trga, tedaj lahko upravičeno pričakujemo, da bodo cene na živalskem trgu v kratkem popustile in da bo temu postopno sledila tudi pocenitev mesa.

Nove potrjene kandidature

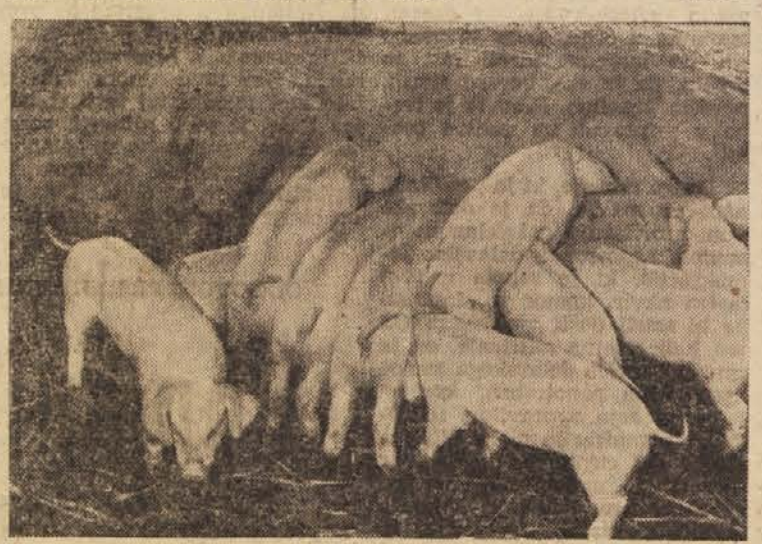
Poročilo o nadaljnjih potrjenih kandidaturah v oba Zbora Zvezne in Republiške ljudske skupščine

Ljubljana, 19. februarja. Republiška volilna komisija je danes sprejela sporočila o nadaljnjih potrjenih kandidaturah. V Zvezni zbor kandidira v volilnem okraju Ormož dr. Jože Potič, v volilnem okraju Maribor-Ruše predsednik občinskega ljudskega odbora Maribor-Tabor Franc Rant, v volilnem okraju Ljubljana-Kamnik v. d. direktorja Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo Janez Stanovnik, v Kranju univerzitetni profesor Boris Zihel. V Zvezni zbor proizvajalcev v I. skupini kandidirata v volilnem okraju Murska Sobota inž. Miran Mejak, uslužbenec pri Nafti, in direktor opekarne Boreci Rudi Svensek, v prvem volilnem okraju v Mariboru kandidira industrijski poslovodja Srečko Ježovnik, v drugem pa uslužbenka Nada Kidrič, v Trbovljah direktor rudnika Trbovlje-Hrastnik Alojz Ribič, v volilnem okraju Ljubljana-Vrhnika direktor KLI Logatec Anton Petkoviček.

V Republiški zbor kandidira v Rogaški Slatini direktor zdravilišča Alojz Libnik, v Idriji predsednik občinskega ljudskega odbora Idrija Lado Božič, v Vipavi organizacijski sekretar okrajne komisije ZK Nova Gorica Marinka Ribičič, v volilnem okraju Kranj-Cerklje član Izvršnega sveta Ljudske skupščine Lj. Tone Fajfar, v volilnem okraju Gorenja vas-Ziri-Zelezniki Anton Peternež-Igor, direktor revizijske službe pri Glavni zadrugi zvezi LRS, v volilnem okraju Ljubljana-Bežigrad kandidirata dr. Dragica Černelc in dr. Drina Gorišek; v drugem volilnem okraju v občini Maribor-Center pa kandidira predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kraigher; v volilnem okraju Slovenska Bistrica kandidirata sekretar občinskega komiteja ZK Slovenska Bistrica Stefan Brunec in predsednik občinskega ljudskega odbora Slo-

venska Bistrica Franc Bera; v prvem volilnem okraju v Ormožu kandidira podpredsednik OLO Maribor Jože Tramsšek; v drugem pa član Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Milko Goršič; v Murski Soboti član Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kocjančič; v volilnem okraju Petrovci-Salovci predsednik občinskega ljudskega odbora Petrovci-Salovci Koloman Korpič in učitelj Janez Kerčmar; v Trbovljah predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko; v Senovem predsednik Občinskega ljudskega odbora Senovo Karel Šterban; v Hrastniku pa predsednik Obč. ljudskega odbora Hrastnik Stanko Brečko; v Crni na Koroskem Ivan Heroč, predsednik Občinskega ljudskega odbora Crna na Koroskem; v volilnem okraju Maribor-Košaki kandidira Jože Globačnik, predsednik Občinskega ljudskega odbora Maribor-Košaki; v prvem volilnem okraju v občini Maribor-Tezno Edo Zorko, predsednik Okrajne zadrugne zveze Maribor; v drugem pa Jelka Vrhovšek, uslužbenka; v Lešah kandidirata Zalka Drožina, direktorica Zavoda za na predek gospodinjstva Maribor, in Poldka Skrbiš, uslužbenka; v Ptuj Lojzka Stropnik, podpredsednica Občinskega ljudskega odbora Ptuj; v drugem volilnem okraju v Ptujju pa kandidira Ivan Krajinčič, učitelj in sekretar Občinskega komiteja ZK Ptuj; v Ljutomeru kandidirata Aleksander Pirher, učitelj, in Janko Koren, učitelj; v Beltincih Ivan Hrovat, sekretar Okrajnega komiteja ZK Murska Sobota; v Brežicah Jože Ingolič, predsednik Glavne zadrugne zveze LRS; v drugem okraju v Brežicah pa kandidira Franc Kimovec, sekretar Okrajnega komiteja ZK Trbovlje; v Zagorju Jože Klavžar, uslužbenec.

V Republiški zbor proizvajalcev iz prve skupine kandidirajo v Trzinu Milan Ogriz, uslužbenec, Jože Benedičič, mojster, in Stanko Zmitček, delavec; v volilnem okraju Celje kandidira Slava Faletič, uslužbenka; na Jesenicah kandidirata v prvem volilnem okraju Jože Ular, delovodja, in Miroslav Feldin, delovodja; v drugem volilnem okraju pa Jože Bergant, delavec, in Ivan Peternež, šef kurilnice na Jesenicah; v volilnem okraju Bled-Bodinj je potrjena druga kandidatura za Antona Kunčiča, direktorja hotela Bled, in tretja za Matjijo Pfajfarja, gozdnega delavca. V 26. volilnem okraju Ljubljana-Center kandidira Lojze Očepek, uslužbenec CK ZKS; v 27. volilnem okraju Dana Kosjak, uslužbenka; v 28. volilnem okraju Franc Marolt, uslužbenec ZTP, in Jože Gerbec, direktor PTT; v 29. volilnem okraju je potrjena druga kandidatura za Milko Jovan, uslužbenko direkcije JZ; v 30. volilnem okraju kandidirata Rudolf Ganzitti, predsednik Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev, in Ivan Zaletež, ključavničar v Kurilnici; v 31. volilnem okraju kandidira na drugem mestu Nada Božič, uslužbenka. Volilni okraji od 26. do 31. obsegajo gospodarske organizacije v občini Ljubljana-Center. V prvem volilnem okraju v občini Ljubljana-Bežigrad kandidira Stane Fele, elektromehaničar; v drugem pa Stanislav Ota, obratovodja, in Jože Jerman, ključavničar. V 38. volilnem okraju (Ljubljana-Siška) kandidira na drugem mestu Anton Martinšek, višji industrijski tehnik; v 40. volilnem okraju (Ljubljana-Sentvid) kandidira Ivanka Kukovec, delavka; v Kamniku Peter Plevel, delovodja; v volilnem okraju, ki obsega Domžale-Moravče Cilka Janežič, mojstrica konfekcije klobukov; v Ptujju Jože Šerula, delavec; v volilnem okraju Celje II industrijski tehnik Bojan Leskover, in Idriji rudar Janko Lukan, v Tolminu v. d. direktorja tovarne avtomobilskih svečk Mirko Rovšek, na drugem mestu v volilnem okraju Ljubljana II direktor projekcijskega ateljeja Ljubljana inž. Sonja Lapačič-Oblak, v volilnem okraju Ljubljana I pa kandidirata direktor podjetja »Tobus« Ivan Novak in mizar Stanislav Keniz. V volilnem okraju Domžale-Moravče kandidira na drugem mestu delavka Francka Bevk, v Slovenski Bistrici obratovodja tovarne »Impol« Ernest Tramsšek. V volilnem okraju Maribor-Center kandidira pet kandidatov: predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Maribor Ivan Gorup, direktor trgovskega podjetja »Zarja« Mirko Longor, direktor obrtnega podjetja »Sikara« Miro Posega, sekretarka Elen Polcne in delavka Marija Pekar. V Murski Soboti kandidira računovodkinja Marija Vild, v Ljutomeru kandidirata direktor Ljutomerne Ljutomer Viktor Pihlar, in strugar Janko Zavrbič, v Trbovljah rudarski nadzornik Franc Naglič.

Ob minimalnih zaščitnih cenah in premijah so zagotovljeni najboljše pogoji za rejo belih mesnih prašičev

Največja vinska klet v Jugoslaviji

V Splitu bodo začeli prihodnji mesec graditi največjo in najsodobnejšo vinsko klet v naši deželi. V novo klet bodo spravljali znana dalmatinska vina, namenjena domačemu trgu in izvozu. Upravni odbor Jugoslovanske investicijske banke je odobril investitorjem 190 milijonov dinarjev posojila, ostalih 280 milijonov pa bo dal splitski OLO iz investicijskih skladov. V novi kleti bo prostora za 320 vagonov vina. Njen letni promet bo znašal do 2500 vagonov.

Veliko volilno zborovanje v Mariboru

V nedeljo bo v Mariboru na Glavnem trgu veliko predvolilno zborovanje. Na njem bosta govorila predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić in predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher.

ZIMA KAŽE BELE ZOBE...

Potniško letalo na progi Beograd-Ljubljana je šele po drugem manevru pristajanja doseglo varna tla — Snežni zameti in burja ogrožajo promet predvsem ob severnem Jadranu

Ljubljana, 19. febr. — Včeraj ob 12.20 je na ljubljanskem letališču pristalo letalo JAT tipa Douglas, ki to redno zračno progo Beograd-Zagreb-Ljubljana preleta pozimi vsak torek in petek. Za pet potnikov v letalu ta pristanek ni pomenil nič nenavadnega, dasi so imeli več kot dvajset minut zamude. »Zračni nadzornik« ljubljanskega civilnega letališča Franc Penko, in pilot letala pa sta bila, čeprav oba izkušena že v hujših primerih, preteto zasikrbljena tistih dvajset minut, ki jih je letalo porabilo, da je uspelo prebiti zelo

nizke oblake in kljub slabi vidljivosti zaradi gostega snega varno pristati. »Zelo nizki oblaki, slaba vidljivost ter majhna zaloga bencina na letalu so bili vzrok za izsiljeni pristanek. V izredno slabih vremenskih pogojih, ki nam jih je včeraj pripravila mahuasta zima, nobeno letališče v dosegu zaloge bencina na letalu ni imelo pogojev za varnejši pristanek,« je dejal našemu dopisniku tovariš Penko. Tako včeraj kot danes imajo vsa jugoslovanska letališča, razen ljubljanskega in skopljanskega »QCO«

to je v šifri izražena prepoved vsakršnega pristanka ali odleta. Danes je na primer iz Beograda odletelo le eno samo letalo, in sicer v Pariz. Meteorološka poročila pa letalskim družbam ne obetajo nič veselejšega.

Tudi sicer zima naprej kaže svoje bele zobe po vsej državi. V Vojvodini je v preteklih dveh dneh namelo največ snega v tej zimi; za naše pome pa imajo te skromno, do 25 cm debelo snežno odejo.

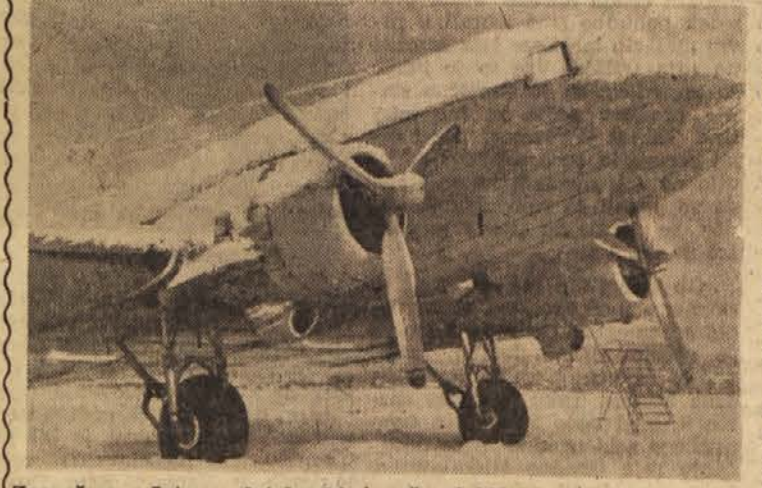
Huže pa je v Bosni, kjer so snežni zameti onesposobili za promet veliko cest. Snežilo je neprestano, tako da imajo n. pr. v Bihaču 100 cm snega, v Tuzli, Banja Luki in Derventu po 50 cm snega itd. Zastoji so celo na železniški progi Sarajevo-Dubrovnik.

A najhuže razsaja zima ob severnem Jadranu. Čeprav je na cesti Zagreb-Reka nepretrgoma vpreženih v odstraževanje zametov množica strojev in ljudi, burja znova zapira cesto z novimi zameti. Podobno je na mnogih drugih primorskih cestah. »Jadrolimnja« poroča, da je burja obalni potniški promet na morju povsem ustavila in da so izplule iz iuk le večje ladje.

V Sloveniji je skoraj povsod nehale snežilo. V nižinah je zapadlo največ snega v Novem mestu — 33 centimetrov, v Celju in Ljubljani okrog 20 cm snega, v Mariboru in Murski Soboti 25 cm, v Postojni 7, Ajdovščini 1 cm. Temperature so se sukale med dvomem od 3 do 4 stop. pod ničlo, pričakujejo pa, da bodo še naprej padale.

Vagoni v Neretvo

Huda železniška nesreča pri Jablanici

Zasneženo »Jatovo« letalo, ki je včeraj kljub nizkim oblakom in slabi vidljivosti varno pristalo na ljubljanskem civilnem letališču. Toda zadnjih dvajset minut v zraku je bilo močno napetih. Letalo je odletelo iz Ljubljane šele danes po 12 uri — kljub slabim vremenskim razmeram

PISMO IZ OZN

Diplomatska faza francosko-tunizijskega spora

Tunizija vztraja pri umiku francoskih čet — Položaj v Alžiriji je bistveno vprašanje, o katerem je po tunizijskem mnenju treba razpravljati, kar pa Francija zavrača — Štiristranska konferenca v Ženevi?

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA
New York, 19. febr. — Sestanek Varnostnega sveta s tunizijsko pritožbo proti Franciji in fran-

cosko protipritožbo proti Tuniziji na dnevnem redu je trajal pičlo uro, samo toliko, da so sprejeli sklep o njegovi prekinitvi, da bi videli, kaj bodo prinesle dobre uslugе, ki sta jih ponudili ZDA in Velika Britanija.

Tunizija se je pritožila sprčo bombardiranja vasi Sakiet Sidi Jusef, ki ga je označila kot »dejanje agresije«. Francija se je potem pritožila proti Tuniziji, češ da podpira alžirske upornike. Z naknadnim dokumentom je Tunizija vključila v svojo pritožbo še točko o vojni in Alžiriji z njenimi posledicami za mednarodni mir in varnost.

Obe zahodni velesili, ZDA, zlasti pa Velika Britanija, sta si zelo prizadevali, da bi poravnali spor in se ognili ostrejši debati v Varnostnem svetu, na kar je kazalo uradno stališče Francije in da bi se ognili razumljivemu vzemirjenju svetovne javnosti, zlasti pa ogorčenju v Severni Afriki.

Tunizija je menila, da lahko sprejme ponudeno posredovanje, toda njen veleposlanik je sporočil, da si pridrži pravico zahtevati nujen ponoven sestanek Var-

nostnega sveta, če bi se pokazalo, da dobre uslugе ne bodo vzbudile upanja, da bo zadeva ugodno urejena. Kako in s čim se bo to posredovanje začelo in kaj bi sploh lahko rodilo, še ni jasno. Tunizija namreč želi, da bi hkrati proučili celotno vprašanje severnoafriške napetosti, torej tudi vojno in Alžiriji, da bi tako dosegli trajnejšo in »prijateljsko ureditev vprašanja stikov med Tunizijo in Francijo in da bi se zboljšale razmere v tem delu sveta«. Razen tega Tunizija zahteva, naj se francoske čete umaknejo z njenega ozemlja. Hkrati pa je francoski veleposlanik Picot sinoči izjavil, da so razgovori možni samo s pogojem, da ne bi govorili o Alžiriji. O tem bi lahko po njegovem mnenju izjemoma govorili samo, kadar gre za francoske obdolžitve, da Tunizija podpira upornike. Francija ne želi internacionalizacije alžirskega problema, čeprav tu menijo, da je to preobrazbo pravzaprav že doživel, če nič drugega vsaj z debato na minulem zasedanju Generalne skupščine in z njenimi sklepi.

Na drugi strani pa naj bi po vsem tem, kar je bilo moč zvedeti iz ameriških virov, ZDA in Velika Britanija proučili načrt posredovanja, v katerem bi šlo bržčas za predlog o morebitni konferenci predstavnikov vseh štirih dežel — Tunizije, Francije, ZDA in Velike Britanije, morda v Ženevi, nadalje za poskus, da bi Tunizijo prepričali, naj omili zahtevo po umiku francoskih čet in morda tudi za kak program o mednarodnem nadzorstvu nad alžirskimi mejami ter za načrt, da bi upostavili nekakšen patronat Atlantske zveze nad nekaterimi kraji v Tuniziji.

Sovjetska zveza je v Varnostnem svetu načelno opozorila na to, da dobre uslugе nikakor ne bi smele pomeniti pritiska, ki bi vzel deželi, kateri je namenjen, njene pravice ali pa jih omejil.

Kulturno sodelovanje Jugoslavija-Bolgarija

Sofija, 19. febr. (Tanjug). — Jugoslovanski veleposlanik v Sofiji Radoš Jovanović in podpredsednik Komiteja za kulturne stike s tujino Avram Mitel sta danes podpisala sporazum o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Bolgarijo v letu 1958. Po tem sporazumu se bodo razširili, neposredni stiki med različnimi jugoslovanskimi in bolgarskimi znanstvenimi in prosvetnimi ustanovami, združenji umetnikov, filmskimi in drugimi ustanovami. Predvideni so tudi medsebojna kulturna izmenjava ter medsebojni obiski znanstvenih delavcev, umetnikov, književnikov in umetniških skupin.

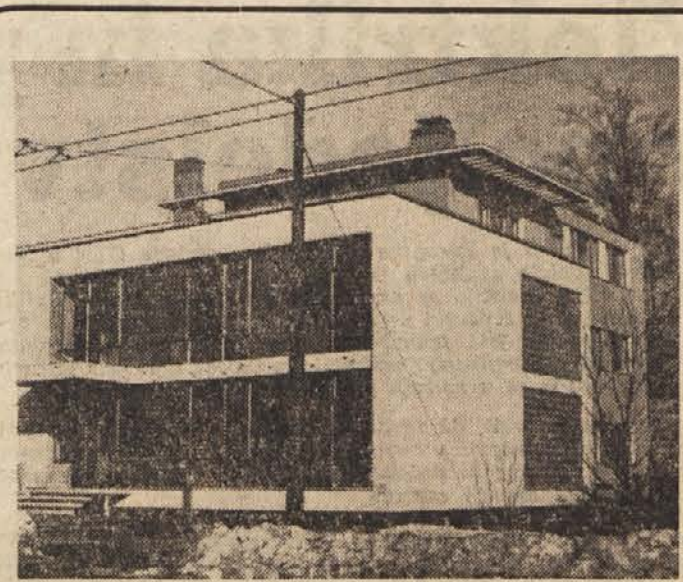
Britanska ofenziva v Omanu?

Kairo, 19. februarja (Radio Kairo). V luko Maskata prihajajo britanske čete, ki jih bodo uporabili v splošni ofenzivi proti omanskim upornikom.

Ni pa se v tem konkretnem primeru izrekla proti posredovanju. Sploh na tem kratkem in mirnem sestanku Varnostnega sveta ni bilo slišati nobenih pripomb k neformalnemu švedskemu predlogu, sproženemu takoj v začetku seje, naj bi delo Varnostnega sveta odgodili. B. Lazič

»Prepovedano področje«

Pariz, 19. febr. (Reuter). Francoska vlada je danes sprejela sklep o ustanovitvi »prepovedanega področja« vzdolž alžirskotunizijske meje. Na tem področju ne bo smel prebivati nihče in tudi nikomur ne bo dovoljeno, da bi potoval čezenj. Sklep so sprejeli na današnjem sestanku ministrskega sveta na predlog zunanjega ministra Pineauja. Drugih podrobnosti v tej zvezi niso objavili. Na vprašanje novinarjev o pomorskem oporišču v Bizertu je predstavnik francoske vlade odgovoril: »Bizerta bo ostala francoska luka. Nikoli ni šlo za vprašanje, da bi prevzela kontrolo nad njo Atlantska zveza.«

Minulo soboto je bila v Celovcu slovesnost, ki je pomenila gotovo nov člen v prizadevanjih za stike dobrega sosedsstva med Avstrijo in Jugoslavijo, ki se bodo nemara že v kratkem tudi na širši osnovi vse bolj utrili. Jugoslovanski generalni konzulat si je zgradil novo poslovno in reprezentativno stavbo po načrtih arh. Janeza Oswalda. Sama otvoritev novega generalnega konzulata pa je dala tudi generalnemu konzulu tov. Mladenu Devidju priložnost, da jih je v svojem govoru obeležil. Priridili so jim s svojo prisotnostjo tudi koruški deželni glavar Ferdinand Wedenig, njegov namestnik Krassnig, celovški župan Ausserwinkler, beljaški župan Timmerer, ravnatelj deželnih uradov Newola, podpredsednik Avstrijsko-jugoslovanske družbe Novak in predstavniki koruških Slovencev.

ALI BO MOGEL KANCLER RAAB V RIM?

DUNAJ V PRECEPU

med vatikansko kurijo in avstrijsko stvarnostjo

(Od našega stalnega dopisnika)

Dunaj, februarja
Eden najtežjih problemov, ki je v zadnjih letih vladni koaliciji prizadejal nemalo skrbi, je bil konkordat z Vatikanom. »Konkordat« je državna pogodba med neko deželo in vatikansko kurijo, v kateri so določene pravice in dolžnosti ene in druge strani glede Cerkve v tisti deželi.

Avstrija formalno ima konkordat z Vatikanom. Sklenjen je bil leta 1934, ko je bil Dollfuss kancler in je imela katoliška Domovinska fronta vso oblast v deželi, ko je bil parlament razpuščen in ko so bili po krvavih dogodkih v februarju 1934 socialni demokrati izločeni iz politič-

nega življenja. Konkordat, sklenjen v takih razmerah, pa seveda ni mogel biti nič drugega kot uveljavljanje ekstremnih katoliških načel in podlaga za klerofašizem. Sedanji predsednik republike Schärff ga označuje v svoji knjigi »Obnova Avstrije 1945-55« za »enega najbolj reakcionarnih in sedanjem času«, ki je v tem celotno prekašal tista, ki sta bila sklenjena med Vatikanom in Španijo ter Portugalsko. Obvezni cerkveni zakon, prepoved ločitve in ponovne sklenitve zakona, obvezni krst, popolni vplivi Cerkve v šolah — to so bile njegove glavne določbe. Za Vatikan ga je sklenil tedanji državni sekretar Facelli, zdaj papež Pij XII.

Takoj po avstrijski državni pogodbi leta 1955 je Vatikan zahteval od avstrijske vlade obnovo konkordata iz leta 1934.

Ce bi bila na oblasti samo Ljudska stranka (ÖVP), ki je nekaka naslednica Domovinske fronte, bi se to verjetno zgodilo, čeprav bi tudi ta stranka zahtevala revizijo zastarelih določb. Toda Socialistična stranka (SPO), ki ni pozabila Dollfussove klerofašistične diktature se je temu odločno uprla. Dokler je Schärff vodil Socialistično stranko, je ta zahtevala nov konkordat. Zdaj je Pittermann to zahtevo omilil, tako da bi socialisti sicer meddržavno priznali doseženi konkordat, ne pa tudi notranje politično. Pittermann je tako poskušal najti skupno podlago, na kateri bi uredili vprašanje, tako da bi bil »volk sit in koza cela«. Kancler Raab je v to privolil. Končno je tudi v njegovi stranki razmeroma močna antiklerikalna struja (državni podsekretar v zunanjem ministrstvu dr. Gschntner je civilno poročen in tudi prvak ÖVP dr. Gorbach velja za »svobodno-misljena«.)

Tako je vlada v posebni noti obvestila Vatikan, da je v tem smislu pripravljena razpravljati o konkordatu. Konkordatu naj bi dali novo obliko in vseboval naj bi nove določbe. Odgovor iz Vatikanu pa je bil negativen. Kurija je zahtevala tudi notranje politično veljavo sedanjega konkordata.

Ballhausplatz takega odgovora ni pričakoval. Ko so nekateri časopisi objavili to vest kot pravo senzacijo, jo je vlada na pol demantirala, toda že dan potem so morali tudi uradno priznati, kar se je dejansko zgodilo. Na Dunaju nihče ne skriva razočaranja in nejevolje. Vatikan ni pokazal nobenega razumevanja notranje-političnega položaja v Avstriji. Vatikan se čuti preko svoje eksozituro, nadškofjskega urada na Rotenturmstrasse, tako močnega, da vztraja pri zastarelem in skrajno reakcionarnem konkordatu. In tu ne gre za formalne razloge (Vatikan se skljuje na to, da je današnja Avstrija pravna naslednica Prve republike), temveč za to, da Cerkev ohrani svoje nekdanje pozicije, ki ji glede na sedanji stvarni položaj nikakor ne pritičujejo.

Zdaj nastaja vprašanje, kako se bodo nadalje razvijali odnosi med Vatikanom in Avstrijo. Ne SPO ne ÖVP ne moreta več popustiti. Stališče, ki ga je Vatikan zavrnil, je bilo z dolgoletnimi pogajanjem dosežen kompromis. Socialisti ne morejo Cerkev prepustiti spet ves vpliv na javno življenje. ÖVP pa se tudi ne more boriti za stari konkordat, ker je v stranki sami preveč liberalnih elementov in ker si ni moč zamisliti sodobne države, za katero bi veljal tak konkordat. Mnogi mislijo, da gre za prestiz: Vatikan zahteva, da avstrijska vlada »poklekne« predjenj in enostavno prizna konkordat, potem pa bi se morda le pogajal o spremembi nekaterih določb (o cerkvenem zakonu, krstu, šolah).

Vsekakor pa bo moralo priti še pred aprilom do odločilnega avstrijskega koraka in do načelne likvidacije problema. Raab se potem odpelje v Vatikan na že dogovorjeni poluradni obisk. Če vprašanje dotle ne bo razčiščeno, se bo kancler znašel v nevzdurnem položaju.

Moderni del Aleksandrije

Slavko Fras

KOMENTAR »TIMESA«

Srednja pot

Strah pred skupno pogubo utegne biti »ključ« za sporazum

London, 19. februarja (Reuter). Današnji »Times« piše v komentarju o predlaganem dnevnem redu sestanka vodilnih državnikov Vzhoda in Zahoda, da utegne biti ta dnevni red »tako dolg, da ga ne bi mogli izčrpati, ali pa tako kratak, da ne bi imel nobenega pomena«. Časnik zato predlaga, naj bi se predsedniki vlad sestali za zaprtimi vrati in se tako ognili propagandnim govorom, namenjenim vsemu svetu. Voditelji držav

ne bi smeli biti zadovoljni samo s tem, da bodo »prebili led«, marveč morajo doseči sporazum o posameznih vprašanjih ne glede na to, v kolikšni meri bo omejen. »Times« nato poudarja, da so ostala stališča obeh strani do razorožitve, kontrole atomske oborožitve, združitve Nemčije itd. nespremenjena, da pa so si enaka v tem, da je moderno oboroževanje silno nevarno in utegne pahiniti svet v pogubo. Obe deželi, pravi »Times«, bosta pozdravili sporazum o opustitvi proizvodnje atomskega orožja, tako zaradi razpoloženi svoje javnosti kot tudi zaradi tekmovanja v pošiljanju pomoči nezadostno razvitim deželam in je »priznanje tega skupnega interesa že lahko ključ za sporazum«.

Manj omejitev

New York, 19. febr. (Tanjug). »New York Times« piše, da je ameriška vlada sklenila sprejeti sovjetski predlog, naj bi omilili omejitve za potovanje v obe deželi. Gre za zmanjšanje števila prepovedanih področij, ki so doslej obsegala tretjino ozemelj obeh držav. ZDA so doslej baje vztrajale pri tem, naj bi vse omejitve ukinili naenkrat v celoti, medtem ko naj bi SZ na nedavnih pogajanjih o sklenitvi kulturnega sporazuma predlagala postopno ublažitev politnih omejitev.

SZ EDINI V EVROPI

Moskva, 19. febr. (TASS). Sovjetski znanstveniki so sestavili elektronski stroj, ki lahko rešuje zamejene probleme, zlasti s področja geometrije in fizikalne matematike. S tem strojem je moč najti rešitve za enoletni do 400 neznank. Ta elektronski stroj, ki je edini te vrste v Evropi, imajo v ukrajinski Akademiji znanosti, sestavila pa sta ga znanstvenika Lebedev in Rabinov. V osmih urah lahko reši vprašanja, za katera bi sicer potrebovali 20 ljudi mesec dni časa, če bi uporabljali običajne stroje. Velikost stroja je 8 kv. m, upravljalata pa ga en inženir in en tehnik.

ROMUNJIA POVEČANJE TRGOVINSKE IZMENJAVE

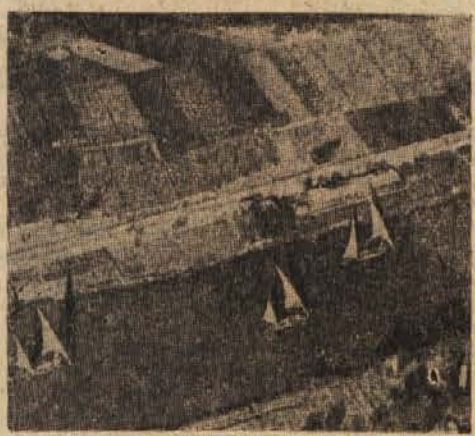
Bukarešta, 19. febr. (Tanjug). Romunski časnik poroča, da je bil v Parizu podpisan triletni trgovinski sporazum med Francijo in Romunijo. Za letos je predvidena blagovna menjava v vrednosti 15 milijard francoskih frankov ali za 20 % več kot lani. Hkrati so se v Parizu razgovarjali o neurjenih finančnih vprašanjih med obema deželama, ki so nastali po drugi svetovni vojni ob nacionalizaciji francoskega premoženja v Romuniji. Delegaciji nista dosegli končnega sporazuma in se bodo razgovori nadaljevali junija letos.

Kairo, februarja

SLOVO ODEGIPTA

Kontrasti in perspektive

Je segal Egipt tudi vse do izvira Evfrata, torej v osrčje Prednje Azije. Tako smo zdaj na klasičnih tleh starega Egipta, in vendar tudi pred vrati sodobnega Kaira. Prehod iz pustinje v

Polja ob Nilu

slavnostne dni. Povsod so se bočili slavoloki. Zastave so plapolale v vetru. Mladina je vzklivala po ulicah: Naser — Kuatili! Prav ko sem stopil iz avtobusa, se je sredi največjega prometa pojavila ogromna delegacija študentske mladine in odkorkala proti predsedniški palači, da pozdravi bodočega predsednika Združene arabske republike. V zraku je bilo nekaj svečanega in napetega. Vsi so prebirali največje izdaje listov in glasno komentirali.

Iz Kaira gredo navadno turisti po železnici v Aleksandrijo. Tako si lahko vsaj iz vlaka ogledajo znamenito Delto, ki so jo že stari Grki tako občudovali. Jaz sem se odločil za pustnijsko pot. Ta gre mimo piramid in odondod do Aleksandrije.

Toda tja se mi še ni dalo. Sredi pota sem stopil z avtobusa, počakal, se usedel v prvi avto, ki je odpeljal na zahod proti Marsi Matruku. Moj cilj je bil bližji, El Alamein.

To je neznan vasi na dnu širokega, odprtega Arabskega zaliva, kraj, kjer se je v drugi svetovni vojni odločila usoda nacističnega pohoda v Afriko. Tu se je v noči od 23. na 24. oktober 1942 začela znamenita ofenziva, ki se je končala z umikom nemških in italijanskih čet iz Afrike.

In spomnil sem se, ko sem z očmi preletel vso to puščobo pred seboj, kakšen vtis je napravila name, pred 15 leti, v tistih oktobrskih dneh, vest, da so se pričeli Rommelovi vojaki umikati na zahod. »Ritornelmo!« so vpili še dolgo potem italijanski fašisti. Toda to je bil vendar konec želja in načrtov, da bi se Italija za-

sிடrala še »na četrti obali«, kakor so imenovali severnoafriško Primorje.

Zdaj so ostali le kamniti spomeniki. Se skromne tamarike in jerihovske rože so izgubile. In zdaj le še malokdo zaide v te kraje. Zakaj je mene prignalo v ta kraj? Doživel sem preboj pri Minsku, tam daleč na Vzhodu. Zdaj sem hotel videti zlom imperialističnih sanj še v Afriki, nacistično pokopališče — tik pred Aleksandrijo.

Tod so bile in so še žične ovire, pa mimska polja, še zdaj neočiščena. In vendar El Alamein današnjemu Egiptčanu ne pomeni več dosti. Ne spričo tistih, ki so prodirli do njega, ne zaradi onih, ki so jih prepodili odondod. Zanje je Port Said, Bur Said veliko več. To je zanje mejnik njihovega sodobnega razvoja, njihove svobodne dežele. Dežela, ki morda razen mej tudi z Ramzesovo nima nič skupnega.

Zato sem se hitro poslovil od skromnih ostankov El Alameina.

Cez dve uri so se že pokazale luči Aleksandrije.

Miran Ogrin

Moderni del Aleksandrije

BODOČNOST OBRTI

Zamujeno bodo nadoknadili

V mariborskem okraju bo do leta 1961 obrt potrebovala okrog 2800 izučenih obrtnikov — Razširili bodo obrtne delavnice — Zato bo potrebna večja skrb za vajence

V štirih mariborskih občinah je v obrti zaposleno 58 % delovne sile. V okrajnem merilu je odpadlo 1956. leta, ko je bilo v obrti zaposlenih 6981 delavec, le 52 obrtnikov oziroma obrtnih delavcev na tisoč prebivalcev, leta 1939. pa 77. Se zdaj je obrt slabo razvila v občinah: Gorišnica, Lešje, Sentilj, Ruše, Rače, Ormož, Lenart, Crna in Podvelka. Zelo močno pa je zbrana obrt v večjih obrtnih delavnicah v Ptujju in Mariboru. Ker se je struktura osebne potrošnje preusmerila na konfekcijsko blago, je zaznamovan padec v krojaški in čevljarški stroki. Razen tega je opaziti tudi padec v brivsko-frizerski stroki. Zelo pa napredujejo obrtne stroke, ki tesno sodelujejo v investicijski izgradnji, n. pr. stvabna, elektrotehnična in stroka za predelavo lesa. Dosedanje izkušnje so pokazale, da bi bilo potrebno povečati zmogljivost teh strok od 50 do 200 %, saj znaša vrednostna udeležba takih obrtnih strok pri novogradnjah od 50 do 60 %.

Eno izmed važnejših obrtniških vprašanj so davčne napovedi privatnih obrtnikov. V minulih letih so ugotovili več primerov, ko davčne komisije niso pravilno odmerjale davčne osnove. Pogosto spremembe in zviševanje davčnih osnov privatnim obrtnikom ustvarjajo med poštenimi obrtniki negotovost. Zato so tudi davčne prijave ali napovedi privatnih obrtnikov marsikdaj nepravilne. Take prijave so zaradi zapletenosti v dokazovanju dejanskih dohodkov v pritožbenem po-

čeni 1918 vajencev in vajenk. V družbenem sektorju 49,6 % in v zasebnem sektorju 50,4 %. Vzrok za sorazmerno visok odtok izučenih obrtnikov, je v počasnem razvoju obrtnih obratov, pa tudi zato ker jim industrija nudi ugodnejše pogoje. Največje vprašanje se pojavlja ob vključevanju ženske mladine. Večkrat se posamezni obrtni obrat upirajo sprejeti vajence, češ da si nalagajo zopet nove skrbi in delo. V privatnem sektorju so obrtniki za vajenca obdavčeni, ker davčne komisije sodijo, da vajenec ustvarja dohodke. V družbenem sektorju obrti odpade 1 vajenec na 3 kvalificirane delavce, v zasebnem pa 1 vajenec na 2,34 kvalificiranih delavcev.

V mariborskem okraju je 14 vajenskih šol. Štiri so periodične, ostale pa imajo pouk vse leto. V teh je vključeno okoli 2200, med temi je 30 % vajencev iz industrije. Precej vajencev se uči po šolah izven mariborskega okraja. Razen ptujške vajuenske šole nima nobena druga šola, lastnih prostorov. Okrajna obrtna zbornica, že nekaj let prireja teoretičen in praktičen pouk v mojstriški šoli za oblačilno in kovinsko stroko, iz katere prihajajo kvalitetni obrtni mojstri. Tako šola pa traja povprečno po eno leto. V perspektivnem planu obrtniške proizvodnje v razdobju 1958-1961 je izrecno poudarjeno, da bodo ustvarjena investicijska sredstva približno v višini 1820 milijonov, ki bodo porabljena za povečanje uslužnostne obrti. V prihodnjih letih bodo potrebova-

zmogljivost v družbenem sektorju bo v prihodnosti omogočila privatnim obrtnikom, da se bodo preusmerili na izvrševanje obrtniških uslug. Po perspektivnem planu se bo število zaposlenih delavcev v privatnem sektorju obrti dvignilo še za 27 delavcev. Takšna je perspektiva obrti v mariborskem okraju. D. M.

Zadnja leta so si tudi v Laškem, v skromnem obsegu seve, prizadevali, da bi to in ono urelili v prid turizmu. Znano je, da je v Laškem turizem po vojni skoraj povsem zamrl, zato o tem na tem mestu ne bi nadrobno razpravljali. Za Laščane in vse tiste, ki jim je ta čudoviti letoviščarski in zdraviliški kraj pri srcu, bo nedvomno bolj zanimivo to, kaj vse bodo letos storili tu za razvoj turizma.

Ko so jeseni minulega leta na neki konferenci o turizmu v Celju predstavniki iz Laškega omenili zgraditev prostozračnega bazena s termalno vodo, so bili navzoči prepričani, da so to bolj skromne želje kot pa resen načrt. Pred dnevi pa smo predstavnik občinskega ljudskega odbora Laško vprašali, kako je z omenjenim načrtom.

Tole je dejal: »Ze letos se bodo ljudje kopali v novem bazenu. Računamo, da bo avgusta vse pripravljeno za otvoritev. Prostozračni bazen, v katerem bo termalna voda, bomo zgradili blizu Zdravilišča, v smeri proti Celju. Bazen bo 50 metrov dolg in 16 metrov širok. Tu bodo tudi kabine, pozneje pa nameravamo v neposredni bližini zgraditi garaže za avtomobile in urediti ustrezen parkirn prostor. Računamo namreč na številne obiskovalce iz Hrvatske in Celja.

Kar zadeva denar, imamo že nekaj sredstev zbranih, ostanek pa bomo primaknili iz investicijskega sklada. Za naš kraj bo turistično-sportni objekt nov vir dohodkov. Za gradnjo bodo začeli pripravljati pred pomladjo.

V Laškem so tudi pomislili na boljše preskrbo. Tako bo eno izmed dveh trgovskih podjetij letos uredilo novo špecerijsko trgovino in delikateso.

Kmetijska zadruga pa bo uredila mesnico in predelovalnico mesa. Kupili bodo tudi nove hladilne naprave.

Kar zadeva komunalno ureditev v tem turističnem kraju, je bila doslej načrtno izvajana, in sicer v tolikem obsegu, kolikor so dovoljevala proračunska sredstva. Tudi na zborih volivcev so ljudje odobraval dosejanje delo na tem področju.

Kot drugod, je tudi tu hudo za stanovanjski prostor. Nedavno tega so v Laškem ustanovili Stanovanjsko zadrugo, ki jo bo vodil predsednik Stane Požun mlajši. Ze sedaj je za zidanje hišic 40 interesentov. Občina bo dala zadrugi na razpolago del kreditnih sredstev iz sklada za gradnjo stanovanj. Za svoje delavce in uslužbence pa namerava zidati tudi tekstilna tovarna »Volna« (16 stanovanj), Pivovarna (4 stanovanja) in Gozdna uprava iz Celja. F. K.

Motiv iz Maribora: Partizanska cesta v zimskem soncu

Za vse prebivalce javna zdravstvena služba

Z ukinitvijo zasebne prakse bo v mariborskem okraju lahko prevzela skrb za vse prebivalstvo javna zdravstvena služba — S honorarno zaposlitvijo zdravnikov bodo v ambulantah in zdravstvenih domovih podaljšali ordiniranje — Podobno velja za zobozdravstvo

Zmogljivost vseh zdravstvenih ustanov v mariborskem okraju je taka, da lahko sprejemo na preglede in zdravljenje vse prebivalstvo — tudi samoplačnike. Pomagale bodo tudi obratne ambulate, ki bodo ob določenem času odprte tudi za druge ljudi. Tako so ugotovili zastopniki zdravstvenih ustanov na posvetovanju, ki ga je sklical Okrajni svet za zdravstvo. Bolj občutno je pomanjkanje zdravnikov in srednjega medicinskega osebja, kar pa z zasebno zdravniško prakso ni mogoče odpraviti niti omiliti. Zdravniki, zobozdravniki in dentisti bodo delali honorarno v javni zdravstveni ustanovi, ki bo tako povečala izkoriščanje zmogljivosti.

Ceprav bi zasebna zdravniška praksa še obstajala, pa zahtevata razvoj zdravstvene službe in povečana skrb za zdravje ljudi razširitev javnih ustanov. V Mariboru pripravljajo adaptacijo se-

danjih prostorov poliklinike in zgraditev novih. Tudi občinske zdravstvene domove izpopolnjujejo.

V zobozdravstvenih ambulantah v Mariboru je toliko nezasedenih stolov, da lahko zaposlijo vse zobozdravnike in dentiste, ki imajo še zasebno prakso, pa še ne bodo polno izkoriščeni. Če dobijo toliko zobozdravstvenih delavcev, kolikor je zmogljivost ambulantan, bo preskrbljeno za vse prebivalstvo. Sedanja zasebna praksa pa na splošno ne prispeva k izboljššanju, kajti ko delajo zobozdravniki in dentisti doma, ne morejo delati v javni ambulanti. To, da je pri zasebniku lahko priti na vrsto, na račun socialnega zavarovanja pa zelo zelo težko, je posledica neustrezne zaposlitve in razporeditve zobozdravstvenih delavcev. Če bi delali vsi v javnih ambulantah, bi število delovnih ur povečali v Mariboru dnevno za 57. S tem bi se položaj socialnih zavarovancev močno izboljšal.

Podobno kot v Mariboru, je tudi na podeželju. Pri zmogljivosti zdravnikar se nič ne spremeni, če bo sprejemal in zdravil samoplačnike v ambulant ali v zasebni praksi.

Takšno je stanje v mariborskem okraju, zasebno zdravniško prakso pa bodo opravljali vsklajeno z drugimi okraji. J. P.

Kraji in dogodki v celjski okolici

● **ŠENTJUR PRI CELJU — PRIDELOVANJE INDUSTRIJSKIH RASTLIN** bodo letos močno povečali na območju celotne občine. Ze sedaj imajo kmetijske zadruge sklenjene pogodbe s pridelovalci za 150 hektarov lanu. Lan, ki ga goje v šentjurski občini, je po izpletni med najboljimi. Mimo tega bodo letos na novo uredili okoli 140 hektarov hmeljišč. Prav tako bodo letos uredili v občini 113 hektarov novih sadovnjakov.

● **NA NOVO** bodo v Šentjurju letos uredili še pekarno in trgovino. Tu nameravajo postopoma v celoti obnoviti trgovske poslovalnice, kajti sedaj le-te poslujejo v tujih zgradbah in večinoma tudi s tujim inventarjem. Nova pekarna bo centralna za potrebe celotne občine.

● **CELJE — ŠTIRI PODJETJA** so na občini vložila prošnje za odobritev jamskih izjav, kar bodo v kratkem navjela kredite za nakup tovornih avtomobilov za lastne potrebe. Trgovsko podjetje »Potrošnik« bo kupilo 2 tovornjaka, »Toper« 2, Kovinsko podjetje Celje 1 ter trgovsko podjetje »Koloniale-Zivila« 2 tovornjaka.

● V **OKRHLJU** Srednje tehnične šole Ljubljana delujeta v Celju dva oddelka, in sicer gradbeni in strojni. To šolo obiskujejo odrasli v večernih urah. Pouk traja od pol pete popoldne do desete ure zvečer. Tovariši, ki obiskujejo to šolo, morajo razen rednega dela v podjetjih vložiti še veliko truda v učenje. Pouk obiskuje 25 gojencev.

● **TRNOVLJE — NOV MOST** ČEZ HUDINJO so minulo soboto izročili prometu v Trnovljah pri Celju. Na istem mestu čez Hudinjo je nekod držal na pol lesen most, katerega je uničila poplava. Novi most je kombiniran z železno konstrukcijo in betonom. K.

Vso zimo sprašujemo: Kje so nageljški iz Portoroža

Dokler ne bo urejeno »električno vprašanje«, bo treba potrpeti, sicer nam bo pa pomlad kmalu nasula naročje cvetja

Kar povejmo: marsikdo je bil pozimi v zadregi, ko je zamljal celozeleni cvetja, za nekaj nageljnih. Posebno tisti, ki se prav zadnji hip spomnijo, da je treba komu podariti za vazelo vsaj nekaj cvetk. Tako se ni to zimo dogajalo samo po oddaljenih krajih v Sloveniji, ampak celo v Kopru, tik pred Portorožem, kjer so že od nekdaj gojili zimsko cvetje, zlasti nageljne. V Kopru so se ljudje spomnili tega celo na zborih volivcev, ko so vpraševali, zakaj morajo Kopranci kupovati nageljne v Trstu, ko pa jih je nekod Trst kupoval v Portorožu.

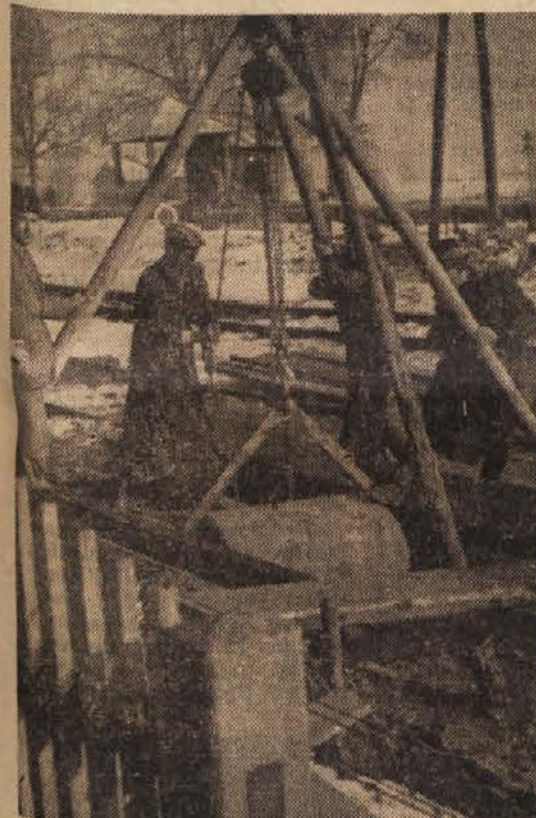
Pri »Cvetju«, cvetličnem in okrasnem vrtnarstvu v Portorožu, vam povedo, kako je pravzaprav s stvar-

jo. Najprej vas potolažijo, da ni tako hudo za šopek nageljnov ali celo narcis. Vendar pa je gojitev nageljnov pozimi zelo počasna, tako da ni cvetja v takšni obilici v potrošnih središčih, kolikor bi ga lahko bilo, če bi gojili nageljne v cvetličnjakih, ki bi jih umetno ogrevali. Kalkulacija ogrevanja je namreč tako huda, da bi cena cvetki narasla na 100 din. v prav hudi zimi. ko bi bilo treba cvetličnjake ogrevati noč in dan, pa celo do 200 din. Kilovatt električnega toka se giblje od 30 do skoraj 50 din. Takšne cvečičnjake pa so pravcati požeruhi elektrike! In ker »Cvetju« doslej še ni uspelo, da bi se pogodilo za primerno ceno električnega toka, goje nageljne v cvetličnjakih brez umetnega ogrevanja, kar se-

veda močno podaljša vegetacijsko dobo in daje le minimalni »pridelek« cvetja. Zato seveda cvetja prav v zimskem času ni tako na voljo, kakor si kupci žele. Če pa so nageljni v Trstu po 30 do 50 lir, je treba upoštevati, da so le-ti »pridelani« v San Remu v prirodni temperaturi, torej brez umetnega ogrevanja. Če bi jih lahko portoroško »Cvetje« vzgajalo v takšnih pogojih, potem ni dvoma, da bi bili naši nageljni precej cenejši kot iz Trsta. A ne samo to. Portorož bi bil celo konkurenčen, če bi mu zaračunavali električni tok po gospodinjstvi tarifi. Tako pa bo treba potrpeti, ko bo morda prihodnjo zimo bolje in ne bo več tolikšnje zadrege za šopek nageljnov.

Sicer pa pravijo pri »Cvetju« še to, da bo položaj čez dva, tri tedne popolnoma drugačen. Toplejše ozračje bo v znatni meri okrajšalo vegetacijsko (gojitveno) dobo ter bo »pridelek« čedalje večji, v cvetličarnah pa čedalje več nageljnov in lepša izbira. Seveda takrat bo že nekoliko pozno, zakaj pomlad nam bo »asula« prepolno cvetja.

Ob koncu še posebno željo iz Kopra. Zakaj v Kopru vendar ni vsaj ene cvetličarne, ki bi lahko vse leto stregla s cvetjem? Bilo je sicer nekaj poskusov, toda vse kaže, da trgovina stvari le ni vzela tako resno, da bi bilo to vprašanje trajno in solidno rešeno. Tako morajo ljudje naročiti cvetje iz Portoroža ali celo hoditi ponj osebno. Mnogi pa izberejo še drugo pot: skomignejo z rameni in gredo po cvetje v Trst. Pa čisto brez potrebe, kajne? Kakor da ni za to blago ne bilo škoda poti in deviz! Ali v Kopru res ni trfovcva, ki bi na vse to pomislil in vzel stvar resno? Posebno zdaj, ko smo pred turistično sezono? (2)

Ptujška občina je pričela urejevati vzporedno z vodo- vodom tudi mesto kanalizacijo. Ze od jeseni potekajo dela od Lutomer-ske ceste mimo rečice Grajene do Drave. Na to kanalizacijo bo priključena tudi kanalizacija ptujске bolnišnice, ki je doslej v nemogočem stanju. Bolnišnica bo v ta namen prispevala več ko 3 milijone dinarjev, ker bodo razen kanalizacije uredili tudi sodobne čistilne naprave. Na sliki: Delavci polagajo kanalske cevi ob železniškem tiru

stopku le kompromis med zasebnim obrtnikom in finančnim organom. Pretežen del prikritih dohodkov se skoncentrira le pri malern številu ekonomsko močnejših obrtnikov proizvodnega značaja. V zasebni obrti je v mariborskem okraju zaposleno okrog 30 do 40 % delovne sile.

Povprečno na leto vključijo v obrt okoli 700 vajencev in vajenk. Ob koncu 1956. leta je bilo vklju-

Kratke iz Črnomlja in okolice

Prva televizijska antena še skoraj mesec dni vzbuja precejšnjo radovednost Črnomelčanov. Stoji poleg delavnice radiotehnika tov. Drnovška. Mojster pravi, da ima dober sprejem iz Zagreba in Grada, slabši pa iz Ljubljane. Boljši sprejem ovira Griček. V načrtu je prestatitev televizijskega sprejemnika v gostišče Grad. Na Mirni gori nameravajo postaviti reflektorsko zrcalo, tako da bo imela Bela krajina, kot zdaj vse kaže, odličn televizijski sprejem. Televizor v Črnomlju je prvi aparat te vrste na Dolenjskem.

Na volitvah hočejo zmagati Adlešičani, ki so na zadnjem zboru volivcev dejali: »Do 10. ure bomo vsi volili, nato pa nadaljujemo s proslavo krajevnega praznika!« Letos so vpada krajevni praznik Adlešičev z dnevom zveznih volitev; zato hočejo imeti združena kar dva praznika.

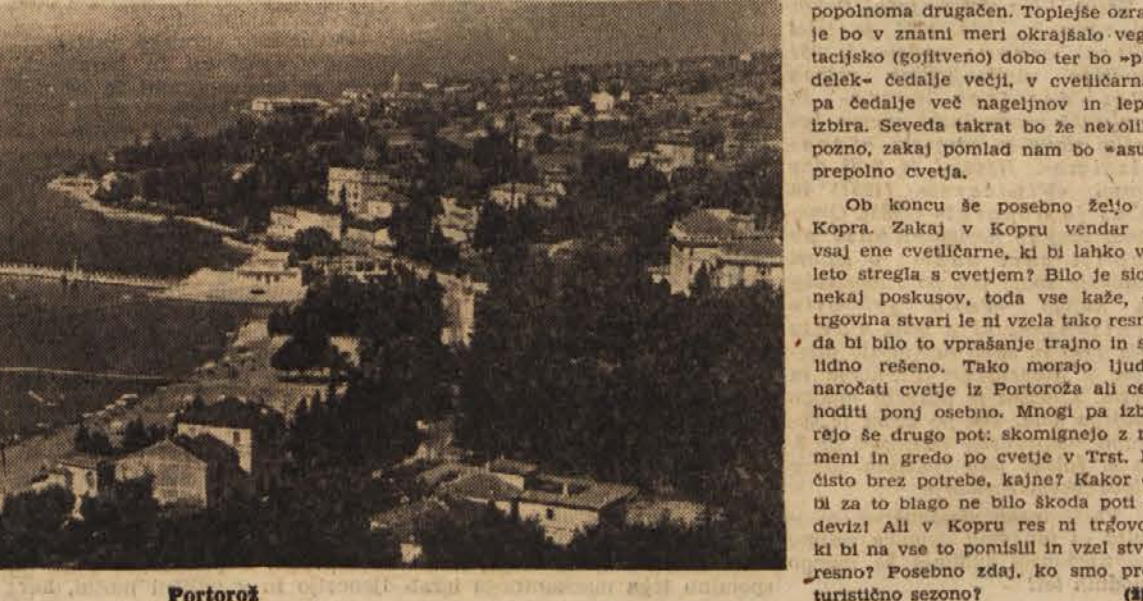
Dijaki črnomeljske gimnazije so vzpostavili temo stike in vestransko tekmovanje s VII. gimnazijo v Ljubljani. Svoje moči merijo v učnih uspehih, sportu, nastopih, imeli pa so tudi skupen smučarski tečaj na Mirni gori. Poleti bodo pripravili tekmovalno trase na Mirni gori.

Tudi na Vinčici se že pripravljajo na letošnjo počastitev krajevnega praznika. Nameravajo jo združiti z večjim predvolumnim zborovanjem, na katerem bo govorniki poslanski kandidat tov. Niko Silih.

Okrajno sodišče bi se moralo že predlanskim preseliti iz Metlike v Črnomelj, a se zaradi več vzrokov še zmerom ni. Na zadnjih zborih volivcev so ljudje ponovno načeli to vprašanje, o čem pa so govorili tudi na kandidacijski konferenci v Metliki. V razpravljanju je predlog, da bi se nekdanji črnomeljski okraj razdelil na 2 sodna okraja s samostojnima sodiščema v Črnomlju in v Metliki. Če upoštevamo razdaljo Vinčice in Poljanske doline do Črnomlja, je težnja za samostojnim katarskim in sodiščem v Črnomlju razumljiva in upravičena. Sodišče imamo prej premalo kot preveč.

Pred dnevi, ko je bilo izredno lepo in toplo vreme, so v Beli krajini ljudje že obrezovali v vinogradih. Čebele so pridno nabirale prvo pasto, mačice, zvoničkov, trobentic in pomladanskega žefrana pa je bilo vsespovsod toliko, kot da bi bila že zares prava pomlad. Zdalj pa sta toplo vreme tudi v Beli krajini pokrivala mráz in sneg.

Kje dobite jedačo in pijačo najceneje?
Gostilna pri Vrhnianu
Tržaška cesta št. 5
vam nudi enolončnice po 30, 40, 50 in 70 dinarjev. Domače kranjske klobase, krvavice, pečena šunka itd.
Točimo za lamčeno pristna briška, istrska in dalmatinska vina

Portorož

RAZSTAVA SLIKARSKIH DEL MOŠE PIJADA

PETERS SISTERS

V Moderni galeriji je bila pred nekaj dnevi odprta posmrtna razstava slikarskih del pokojnega predsednika Zvezne ljudske skupščine Moše Pijada, ki nam predstavlja to veliko osebnost še s tiste strani, ki je publika doslej ni tako dobro poznala — predstavlja nam Mošo Pijada kot umetnika — slikarja in risarja. Kot pri redko katerem umetniku je pri njem umetniško delo povezano s težko življenjsko potjo, z njegovim revolucionarnim delom pred vojno, z leti v zaporih, s časom partizanske vojne in z odgovornimi državničkim poslami po vojni — in vse to mu je dovoljevalo slikanje le v redkih mirnih in prostih trenutkih. Zato tudi razpada njegovo razstavljeno življenjsko delo na več obdobj, med katerimi je včasih kar po več let premora.

Moša Pijada je pričel risati že v osnovni šoli in v tem nagnjenju ga je posebno vzpodbujal starejši

Jože Pahor sedemdesetletnik

Na današnji dan pred 78 leti se je rodil v Sežani kraški publicist in pisatelj Jože Pahor. Njegovo delo obsega romane, drame in številne članke po najrazličnejših listih. Zanj je morda najbolj značilno tisto, kar je o svoji povesti »Otrok črnega rodu« govoril pionirjem v ljubljanski Pionirski knjižnici 6. novembra 1954, ko jim je razkladal svoj pisateljski nazor. Med drugim je povedal, kako je kot mlad človek prvič doživel Trst, ko so vojaki streljali na stavkajoče delavce in jih trinajst ubili:

»Krvave rože na tržaškem tlaku so mi odkrivalo nepoznano resnico: dva svetova. S presunjen-

nm srcem sem se odločil. Šel sem z delavci. Bilo je spoznanje za vse življenje. Kar sem kdaj napisal, nosi pečat tega spoznanja.

Jože Pahor je po poklicu učitelj ter je do leta 1923 služboval v Sežani. Ze zgodaj se je uveljavljal v publicistici ter je mnogo njegovih člankov izšlo zlasti v »Učiteljskem listu« v Trstu, ki ga je urejeval od leta 1924 do 1926. Nekako sredi prve svetovne vojne je začel pisati leposlovnne črvice v tedanje revije in v tržaško »Njivo«. Svojega dela pa ni posvetil samo literaturi, temveč se je vse življenje marljivo udeleževal in se še tudi danes z verno udeležitvijo na raznih področjih javnega življenja.

Od njegovih književnih del bi bilo omeniti socialen roman »Medvladje«, ki je izšel v Trstu leta 1923 in ki je prvi njegov daljši prozni tekst. Najbolj obširen, dinamičen in epski pa je Jože Pahor v svojem romanu iz velikega upora slovenskih kmetov proti fevdalcem leta 1915, »Matija Gorjan«, ki je izšel leta 1940 pri Slovenski Matici ter je doživel drugo izdajo leta 1946 v Trstu. Po vojni je izdal Pahor tri romane. Leta 1947 je izšel »Otrok črnega rodu«, l. 1951 Jurčičev življenjski roman »Pot desetega brata« in leta 1954 zgodovinski roman beneške slave in propada »Serenissima«. Napisal je tudi dve drami »Vinskičarji« (1951) in »Cas je dozorel« (1953). Omenimo vsaj še knjigi »Hodil po zemlji sem našel«, v kateri popisuje svojo pot po Jugoslaviji in knjigo »Tako je bilo trpljenje«, ki je izšla v Trstu leta 1946 in slika doživljanje mladine v Slovenskem Primorju in Trstu. Mladini je posvetil mnogo svojega dela. Tik po vojni je sestavil »Slovensko čitanko« za 3. in 4. šolsko leto ljudskih šol v Slovenskem Primorju.

Vsestransko delavnemu pisatelju in javnemu delavcu želimo ob njegovem jubileju še mnogo glednih let!

brat David, ki mu je pošiljal z Dunaja monografije velikih mojstrov. Že v prvem razredu gimnazije išče s skicirko v roki ob Donavi slikarske motive in to nagnjenje ga je napotilo, da je zapustil v petem razredu gimnazijo in se vpisal na Umetno obrtno šolo in nato k slikarju Vučetiču kot privatni učenec. Pot ga vodi leta 1906 v Monakovo na Akademijo likovnih umetnosti, kjer študira kot učenec Heinricha Knirra in Angela Jancka, in nato leta 1909 dalje v Pariz, kjer preživi dobro leto na akademiji Grande Chaumière v zelo težkih gmotnih prilikah, ker je odpovedala očetova podpora. Zato se vrne leta 1910 v Beograd, kjer se

Moša Pijada: Borov gozd v Lepoglavi

bavi z novinarstvom in slikarstvom in tedaj tudi prvič razstavlja. Iz tega leta je tudi najstarejša slika na naši razstavi »Avtoportret«, ki nosi še sledove študija v zadnjih letih. Podlaga slikarskemu nazoru Moše Pijada je ostal Münchenski realizem in francosko postimpresionistično slikarstvo, ki pa ju je razvil do lastne, osebne oblike. L. 1913 se mu je ponudila edina priložnost v življenju, da se posveti samo umetnosti — dobil je službo honorarnega učitelja risanja na gimnaziji v Ohridu. A usoda mu ni bila naklonjena — na železniški postaji so mu izgubili nekaj slik, okrog 200 risb in ves slikarski pribor in tako je to misel opustil in se vrnil v Beograd k novinarstvu.

Od tu dalje prične vedno intenzivneje delovati v revolucionarnem delavskem gibanju in za slikanje mu ostaja vedno manj časa. Leta 1916 nastane znani »Avtoportret z japonskima lutkama«, ki razodeva že v polni meri slikarjev osebni stil. Ilustracije o Kraljeviču Marku izdaje leta 1920 že anonimno v izdaji beograjskega Napretka. Nadalje so razstavljena dela, ki so nastala že v časih preganjanj in zaporov, v letih 1924 do 1939. V Sremski Mitrovici (1926/27) je naslikal okrog 60 portretov tovari-

šev na robiji, od katerih pa so mnogi izgubljeni in so bolj zapisi posameznih fiziognomij kot reševanje kolorističnih problemov; nato mu je šele po daljšem presledku leta 1930 v Lepoglavi uspelo priti do barv. V Lepoglavi je poleg portretov tovarišev, med katerimi sta tudi dva portreta maršala Tita, naslikal nekaj globoko občutenih krajin, v katerih je zopet polnokrvno zapela njegova paleta. Lepoglavske krajine predstavljajo drugo fazo njegovega slikarskega razvoja, kolorit je postal toplejši in te krajine, ki v bistvu predstavljajo poglede v svobodni svet iz jetniškega okna, nosijo nadih neke otožnosti, a so obenem polne pristnega in ljube-

teh, dokler niso bile znova najdene. Zadnja od razstavljenih slik je portret soproge Lepe Pijade iz leta 1957 in s to sliko se zaključuje pregled življenjskega dela moža, ki ga je smrt nenadoma pokosila v preteklem letu.

Ljubljanska razstava del Moše Pijada predstavlja izbor iz posmrtnih razstav, ki jo je lani pripravil Narodni muzej v Beogradu in ki je bila obenem prva javna razstava njegovega umetniškega dela. Če jo gledamo v celoti, vstane pred nami podoba talentiranega slikarja in odličnega risarja, ki pa se je odpovedal izključni poti umetnika in svojim osebnim nagnjenjem zaradi dela za boljšo bodočnost človeške družbe, ki se mu je ves predal. Ves čas svojega življenja pa je ostal zvest obema svojima ljubeznima in tudi v svojih najtežjih dneh ni popolnoma odločil čopiča in je sanjal o novih ustvaritvah, ki pa vseh ni mogel dovršiti. Zato je ta razstava umetniškega dela Moše Pijada toliko bolj zanimiva in vredna ogleda in čeprav kot torzo priča o izredni umetniški in človeški osebnosti.

M. Stele

Družina Peters iz Santa Monica v Kaliforniji je imela šest hčera in enega sina. Tri dekleta, Anna, Virginia in Mattye, so še od mladih nog nastopale kot pevke in, kljub svoji zanesljivosti, tudi kotplesalke. V kratkem so »slovele v Severni in Južni Ameriki kot izvrstne igralkice in pevke lahke glasbe in jaza. Nastopi v najbolj znanih revijah na Broadwayu so jim omogočili sedemletno pogodbo s filmsko družbo Fox. Med vojno so nastopale v obeh Amerikah ter v revijah za zavezniške armade. Tedaj so prišle v Francijo in ostale v Evropi polnih šest let. Gostovale so 4 sezone v pariških Follies Bergère in v znanem Palladiumu v Londonu. Ko so se vrnile v Ameriko, so stalno sodelovale z mnogimi jazz orkestri Louisa Armstronga in Lionela Hamptona, v televiziji in največjih revijskih gledališčih. Peters Sisters so si s svojimi pojavami, glasovi, humorjem in mimiko osvojile svet. Pri nas smo jih videli pred leti v francoskem filmu »Gremo v Pariz«, drevi pa bodo javno nastopile v veliki unionski dvorani.

LJUBLJANSKI KONCERTI

Izpolnjena pričakovanja

PIANIST ALEKSANDER UNINSKY

Sloviti ukrajinski - ameriški mojster klavirja Aleksander Uninski je imel v soboto 15. februarja nabitno polno dvorano. Pričakovanja občinstva je izpolnil, razen, mogoče s Chopinom, v kakšni stvari pa morda celo presejal: gotovo je bil njegov koncert v tej nekoliko zastajajoči sezoni doslej eden najbolj razvemaajočih in ne le eden najbolj svetovljanskih, med pianističnimi pa sploh na višku.

Pri Chopinu (dve mazurki in tri etude; terca in obe cis-molovi) v interpretaciji nekako ni zavzel opredeljenega stališča: bila je nekje na pol poti med tradicionalno in takšno zasnovano, kakršna bi ustrezala sodobnemu občutju; zato ji je manjkalo notranje prepričevalnosti. Ta epizoda sporeda je bila zgovorno opozorilo, da interpretacija umetnine

ni nikoli enkrat za vselej dognana stvar, pa tudi pri Chopinu ne, ampak jo je treba ustvarjati vselej, v vsaki dobi, na novo; če je nekaj zares dognano, je pa to znak, da je tudi mrtvo. Pri Mozartu je pianist reševal predvsem klavirsko-zvočne probleme z razvijanjem impozantnega, učinkovitega koncertnega zvoka. Ob enem kaže primerjava izvedbe Mozarta z izvedbo Bramsa in Stravinskega, da mojster izdatno spreminja slog svoje igre od avtorja do avtorja, prilagajajoč se ne le stavčnim, ampak vsebinskim posebnostim vsakega dela. Stravinskega je izvajal brez poudarka na tehničnem sijaju, tematična risba pa se mu je pletla pod rokami s čudovito plastiko in učinki so bili v pristnem vzdušju Pétruške. Višek večera je bil po moji sodbi v Brahmovi sona-

ti zaradi največje dognanosti vseh komponent v izvedbi. Tehnična reprodukcija brezhibna kljub drznim tempom, izredno plastična zgradba in dostopna vsebina! Ze pred leti nam je Uninski nepozabno odigral Brahmsove variacije. Vse to me navaja k sklepu, da mora biti sploh epohalen Brahmsov interpret.

Rafael Ajlec

Koprodukcija z Američani

Te dni je sklenil Triglavfilm dogovor z ameriškim producentom King Bros. Prod. Inc. iz Hollywooda za skupno snemanje umetniškega filma »The Wings of Hope« (Kriška upanja). Po zimisli hrvaškega filmskega režiserja in scenarista Šime Šimatovića je napisal zanj scenarij Werner Wollnberger. Zgodba je v kratkem taka: V partizanskem Topuskem je bilo 1944. leta štirideset židovskih beguncev. Neke noči so prišle za zavezniška letala s težko pričakovano pomočjo. Izpraznjena naj bi potem na varno odpeljala 200 partizanskih otrok, sirot. Ker teh otrok ni v bližini, pošlje partizanski komandant (baje je bil to Šimatović

sam) ponje edine tovarnjak in osebni avtomobil, vse kar ima na razpolago od prevoznih sredstev. Seveda je prav malo verjetno, da bi se taka odprava lahko pravočasno vrnila do ponovnega vzleta ameriških letal. Tako kasneje ponudijo prevoz židovskim družinam. Veliko jih je, mest za odrasle pa samo 150 in zreb mora odločiti o izbranih potnikih. Le-ta povzroči presunljivo ločitveno dramo najbližjih svojcev. Tik pred odhodom eskadrile posem nepričakovano, vendar pridejo otroci. V prvi partizanski domiselnosti so jih prepeljali z nenavadno zaprego, ko so z avtomobiloma navezali kar navadna kmečke lojtrske vozove. Drug za drugim izstopajo iz letal nesojeni židovski potniki in predajajo svoja mesta otrokom.

Scenarij z vojno tematiko, a z izredno humano idejo obeta filmsko delo resnih umetniških kvalitet. Film bo režiral znan ameriški režiser Curtis Bernhard. Vse zunanje posnetke bodo napravili v Jugoslaviji in pričeli z snemanjem še letos.

RAZSTAVA FRANCOŠKEGA SLIKARSTVA V ZAGREBU

Razstava »Sodobna francoska umetnost«, ki je bila do nedavne odprta v Beogradu in upravičeno vzbudila ogromno zanimanje beograjskega občinstva, bo ta teden prenešana tudi v Zagreb. V prostorih zagrebske Moderne galerije bo danes svečana otvoritev.

Drevi KULTURNI RAZGOVORI

Za nocojšnje Kulturne razgovore v ljubljanskih Križankah sta značilni dve stvari: nastopata dvorita govornika hkrati, govorta pa o temi, ki je pri nas že več let na tapeti: o šolski reformi. Predavala bosta in

Vladko Majhen

odgovarjala na vprašanja s tega področja predsednik Sveta za šolstvo LRS Vladko Majhen in sekretar istega Sveta Ludvik Gabrovšek.

Šolska reforma je, kot rečeno, že več let v središču zanimanja šolnikov, pedagogov, kulturnih in javnih delavcev in seveda vseh številnih prizadetih staršev in učencev, skratka, to je še vedno v polnem pomenu besede aktualno vsesplošno vprašanje celotne naše družbe. Niti in v zvezi s te reforme so bila že večkrat osvetljevana s te ali z one strani, ostalo pa je še vedno dovolj nerešenih vprašanj, ki se rešujejo sprofi v življenjski praksi na prizorišču med možnostmi, potrebami in zamislili, kakor se bodo pred dokončno podobo zamišljene reformirane šole še in še reševala. Prav zato ni napak, da se ta vprašanja še in znova obravnavajo ne le v ožjem krogu ljudi, ki so na reformo neposredno vezani, marveč tudi na taki javni tribuni kot so četrikovski Kulturni razgovori.

30 LET V GLEDALIŠČU

GLEDALIŠKI JUBILEJ MAKSA FURIJANA

V ljubljanski Drami bo drevi slavil svoj igralski jubilej igralec Maks Furijan. Neštivilnim slovenskim gledališkim umetnikom,

Maks Furijan v vlogi Chopina v »Poletju v Nohantu« J. Iwaszkiewicza

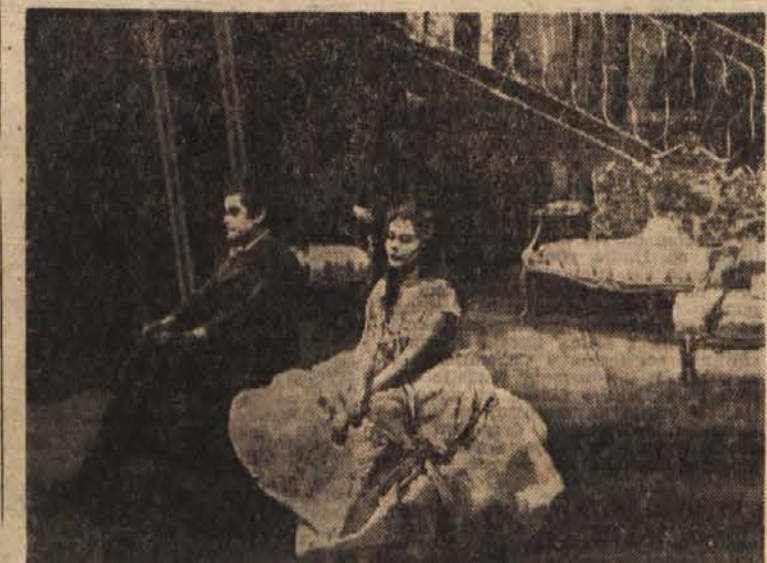
ki so dosegli na odru aktivni in ustvarjalni visok jubilej 30-letnico umetniškega delovanja, se tako pridružuje nov lik, nova osebnost, nov igravec: Maks Furijan. Vsak ljubitelj gledališča gotovo pozna Furijanove navidez skromne in majhne vloge, ima v spominu tega markantnega igral-

ca, ki sicer nikoli ni silil v ospredje, a je vedno zelo dobro viden. Zapomni si ga po maski, po mimični izraznosti in ostane mo neizbrisno v spominu. Za vsako gledališče pomeni tip igralca, kakršen je Furijan, odlično moč, saj je takega karakternega igralca težko najti. V ljubljanski Drami igra 11 let, podobno ko je leta 1947 prišel iz mariborskega gledališča. Njegov igralski obraz je nastajal in se oblikoval na gledaliških deskah v Mariboru, Osijeku, Skoplju, Zagrebu in kajpak v Ljubljani.

Furijanovo igralsko izraznost, njegovo obsežnost in karakteristiko je moč spoznati in oceniti že po vlogah, ki jih je v 30 letih svojega gledališkega udejstvovanja odigral v Sloveniji in izven nje. To so vloge patra Lorenza v Shakespearovem »Romeu in Juliji«, župnika v Cankarjevih »Hlapcih«, doktorja Donata v »Operaciji« Mire Pucove, generala v Hsiungovi »Biserni reki«, Hlopova v Gogoljevem »Revizorju«, patra Timoteja v Machiaveljevi »Mandragoli«, organista Štimsona v Wilderjevem »Našem mestu«, Soljona v »Treh sestrah« A. P. Čehova, Jima v Millerjevem »Spominu na dva ponedeljka«, dentista v »Dnevniku Ane Frank« itd. To so same oblikovane, izrazite vloge in šarže. Oblikoval jih je z izredno mimično izraznostjo, s psihološko poglobljenostjo in v odlični maski, kar

pri njem kritika vedno znova in znova poudarja.

Za svoj jubilej bo nastopil v komediji sodobnega poljskega dramatika Jaroslawa Iwaszkiewicza »Poletje v Nohantu«. Igral bo vloga Frederika Chopina. Simpatičnemu igralcu želimo, da bi bil še vnaprej na odru vedno tako zanimiv kakor doslej.

Lajze Rozman in Duša Počkajeva v komediji Iwaszkiewicza »Poletje v Nohantu«. Premiera s proslavo 30-letnega umetniškega dela Maksa Furijana bo drevi v ljubljanski Drami

Pomagali jim bodo

Se ko se je vračal domov, so mu v ušesih zvenele prijateljske besede: »Učiti se moraš, da boš končno dosegel cilj, ki si si ga zastavil. Zavedaj se, da moraš nadaljevati delo svojih staršev. Zavedaj se, da moraš postati vreden član socialistične družbe. To je tvoja naloga, l' jo moraš imeti vedno pred očmi na svoji poti k cilju in ki si jo dolžan izpolniti.«

Kdo mu je povedal te lepe besede, kdo mu je povedal to, kar ga je privedlo do sklepa, da se bo učil in da bo izpolnil dolžnost, ki mu je zadana?

Nasmehnil se je, ko se je spomnil predsednika terenskega odbora »Milan Majcen«, tovariša Boga Logarja in tovarišice Marijane Drakslerjeve, njenih toplih in razumevajočih besed o uspehu o soli, o pomoči, ki bi jo potrebovali za tiste otroke, ki se težko učijo, in jim tako pomagali v

mnogih težavah. Člani ZB so se zanimali za to in ono, kakšne želje imajo, kaj jih teži in kako bi jim pomagali. Poudarili so važnost in pomen njihovega uspeha. Na koncu so vse pogostili in sklenili, ta se bodo še sestali.

Kako ne bo premagal težav v soli, ko pa so naši partizani premagovali še hujše, dosti težje. In ko se bodo ob koncu drugega polletja spet sestali, ga pred člani ZB ne bo več »ram. Pokazal jim bo, da je storil to, kar mu veli dolžnost in da lahko stori še več...

Ni bil ta edini, ki je prišel do tega sklepa. Tako so ob prijateljski besedi sklenili vsi, ki so bili povabljeni na sestanek otrok ZB terena »Milan Majcen«. In če si sami ne bodo mogli pomagati, jim bo pomagal odbor ZB.

B. D., dijakinja, Ljubljana

Gremo na HIMALAJO

Napisal Venčeslav Winkler - Narisala Dora Plestenjak

»Gremo na Himalajo,« so dejali otroci iz Kozjega dola. Obložili so se z nahrbtniki in palicami, tudi plahto so vzeli s seboj, da jim bo za šotor. Napolnili so žepce s sadjem, vtaknili vanje vsak svojo zagozdo kruha in kar odšli, ne da bi kaj koga vprašali.

Kmalu so bili daleč iz vasi. »Kam pa v takem?« jih je vprašal miličnik ob cesti.

»Oh, na Himalajo,« so dejali samozavestno.

»To je precej daleč, utrudili se boste,« je menil sočutno.

»O, mi prav nič, spočiti smo in mladi,« so se mu zasmejali.

»Čez mejo je treba. Ali imate potne liste?«

Ustavili so se za trenutek ter se spogledali.

»Oh, nič! Čemu pa nam bodo potni listi? Zamizimo in zletimo ko ptice in smo takoj tam.«

»No, prav,« se je oddahnil miličnik. »Da le po skalah ne padete!«

»Oh ne!«

In so šli in šli. Sijalo je toplo poletno sonce, ozračje je bilo vse polno ptičjega petja, brenčanja žuželk, migotanja metuljev, ob poti je dišalo cvetje, na polju so zorela žita. Toda pot je bila dolga. Najslajšega kolača še žlovek naveliča, kaj se ne bi prašne ceste. Kje je še Himalaja!

»Oče, ali je še daleč do Himalaje?«

Stari kmet je ustavil voli in si obrisal potni obraz. Resno je pogledal po gorah v daljavi, nato po otrocih pred seboj in spet po zelenih gozdovih.

»Nikoli nisem dosti lazil po hribih. Dolgo boste še hodili do njih, eden izmed tistih najvišjih pa je brčkone Himalaja.«

»Hvala lepa, saj je bomo že od daleč razločili. Gora sama nas bo vesela in nas bo pozdravila.«

Šli so skozi vas in se delali

Kmalu za vasmí se je začel svet dvigati. Bolj ko so se mu bližali, bolj je rasteel. Nazadnje so se dvignile prav ob poti visoke, navpične skale.

»Ali ni to Himalaja?«

Spogledali so se, nihče ni vedel prav določno in bili so v zadregi. Nato so dejali, pogumnejši: »Splezajmo gor in poglejmo!«

Spustili so se navkreber in zlezli v skale. Bila je huda pot. Bati so se odkruskov. Odkrili so komaj razločno stezo in drug za drugim plezali po njej. Bilo je vroče, sonce jih je žgalo, opirali so se na palice in noge so jim klecale. Ustavili so se na pomoči, posedli in se oprijemali skal.

»Res je Himalaja,« so šepetali. »Ze po hudi poti se vidi. Nekje zgoraj si postavimo šotor.«

Gledali so daleč, daleč po polju. Med njivami so se svetile bele vasi, ponekod so se bleščale samotne hiše, daleč ob cestah so se dvigali tovarniški dimniki.

Zdelo se jim je, da zdaj zapuščajo ta svet, gredo drugam, v drugačnega, v nepoznanega.

Ko so se odpočili, so se znova spustili v skale. Šlo je počasi, drobno kamenje se jim je posipavalo izpod nog, tisti, ki so bili zadaj, so se ves čas ball, da jih odnese s seboj.

»Pot na Himalajo je naporna,« so tolažili drug drugega.

Nazadnje so jim pošle moči, obstali so v skalah, zlezli vsi izmučeni na pomoč in niso se upali pogledati strmo predse. Svet pod njimi se jim je dozdeval globok prepad. Spogledali so se, nekateri so čepeli pod skalami, drugi so se držali krmežljavo in zaskrbljeno čakali.

»Tole s Himalajo je preveč nevarno,« so dejali. »Pojdimo se kaj drugega.«

Nezaupno so se ozirali na vse strani in čakali na dobro misel.

»Pojdimo se Apače in Komančel!«

Apači so bili takoj vsi, Apačev je bilo dovolj, čepeli so v skalah, gledali v dolino in čakali. Toda kje so Komanči? In tudi Apači nimajo ne pušk ne lokov. Ali se bodo bojevali z golimi rokami?

»Jaz bom Sokolje oko in bom stražil. Vi pa počivajte!«

Počivali so in molčali. Sploh je bilo to najlažje, kajti niso se upali zganiti. Kadar so pogledali podse, jih je zazebló in zabolelo do grenkih solza. Ali niso zlezli previsoko?

Sokolje oko je stal na skali, stal je molče ko klp, naslanjal se je na palico in se oziral po dolini. Nenadoma se je zganil.

»Hov,« je dejal, »prihajajo. Oglejnik!« so, na štirih konjih. Poskrijte se, da nas ne bodo vi-

deli. Oglejnik! Iz sovražnega rodu Komančev.«

Apači so se še bolj stisnili k skalam, na poti pod skalami so se pa ustavili štirje Komanči. Eden je vzel v roko daljnogled, pregledoval je skale in se nato ujezil. Videli so ga razločno in so

se začudili, zakaj v trenutku se je bil izpremenil iz Komanča v miličnika in tudi njegovi tovariši so postali nenadoma miličniki, ki iščejo otroke in niso jezili na konjih, temveč so se pripeljali na koleših. Položili so jih v travo, slekli bluze ter se z vso naglico spustili v skale.

»Oh,« je dejal Sokolje oko, »sovražnik gre. Toda to niso Komanči. Pojdimo se rajši partizane in Nemce. Mi smo v zasedi in fašisti prihajajo. Kar s kamenjem jih bomo, ali ne?«

Drugi so bili nekoliko previdni. »In če koga zadenemo?« so vprašali. »S kamenjem boli.«

»To je vendar vojna. Zadedi je treba, kaj pa mislite!«

In če bodo streljali?«

Sokolje oko je umolknil in nenadoma ni bil več ne Apačev ne partizan, ampak čisto navaden kozjedolski fantiček. Preplašeno je pogledal tovariše in se nehoté umaknil k steni. Nekdo pa je zamahljivo ponovil:

»Nič ne de, saj to je vojna.«

Toda palice nenadoma niso bile več puške, temveč čisto navadne leskove palice. Naslonili so se nanje ter se v zadregi spogledovali. Ko se je pokazal čez pomol razgreti obraz prvega miličnika, so se že čisto potolažili.

Potem so šli spet po dolgi poti čez polja. Najmlajše so posadili miličniki na koleca. Pogovarjali so se resno, kako je bilo med vojno.

»Drugič,« so dejali, »ne bomo napravili zasede tako visoko v skalah. Prenevarno je, ali ne?«

»Seveda,« so dejali miličniki, »boljše je bliže pri tleh. Tam, bliže padeš.«

S Himalajo pa za tedaj ni bilo nič. Sploh pa - kaj je to Himalaja? Nič posebnega: zamižiš in si že na njej.

Lov na kragulja

Ze dolgo sem si želel, da bi se mi posrečilo ujeti živega kragulja. Sicer je naše dvorišče večkrat obiskal, vendar jo je s ple-

nom v krepeljih hitro popihal. Ob takih primerih sem žalostno zrl za njim in hudo mi je bilo za piščanca, ki ga je ta ropar ugrabil. Zato sem vsak dan čakal s kamnom na dvorišču kragulja. Vendar ga žal takrat sploh ni bilo.

Nekega dne sva s prijateljem sklenila, da greva v bližnji gozd loviti kragulja, kajti približno sva vedela za njegovo skrivališče. S sabo sva vzela vsak svojo fračo. Ko sva prišla v gozd, sva šla počasneje in se previdno ozirala v vrhove dreves. Precej časa sva tako tanavla po gozdu in od napetega gledanja so našu bolele oči. Nenadoma sva na jasi kraj gozda zaslišala obupen cvileč glas. Stekla sva v ono smer, da pogledava, kaj se je zgodilo. Za nekimi grmomi sva opazila velikega kragulja, ki je s krepeljmi obdeloval mladega zajčka. Takoj sva se znašla. Pobralla sva vsak po en kamenček in ju s pračo poslala krvoločni roparji. Dobro sva pogodila. Kragulj je še z zadnjimi močmi srđito zamahnil s krili, nato pa je neigbno oblezal. Pobralla sva zajca in kragulja in se zmagoslavno vrnila proti domu. Zajec je še dihal, zato sva upala, da bo ob skrbni negi okreval. Več

dni sva ga negovala in mu obvezala rane. Ko je okreval sva mu naredila zajčnico in v njej se je prav dobro počutil.

Od takrat sva s prijateljem še večkrat odšla na prežo na kragulja.

Kotar Emil, dijak, Konjščica 17, p. Zagorje ob Savi.

Najmlajši se oglašajo

Dragi uredniki!

Ze dolgo se Ti nameravam oglasiti. Doma sem s Črnega vrha. To je hribovit predel blizu Idrije. Hodim v 4. razred osnovne šole. Rada se učim, a še raje čitam knjige, najraje pa rešujem križanke. Ko dobi mama časopis, najprej pogledam, če je tuži križanka. Skoraj vedno jo rešim. Le učasih se mi ponesreči. Danes Ti jo pošiljam.

Tudi jaz bi rada sodelovala pri uredjanju. Ker še nimam deset let, Ti pošiljam tudi uganke. Upam, da sem jih pravilno rešila.

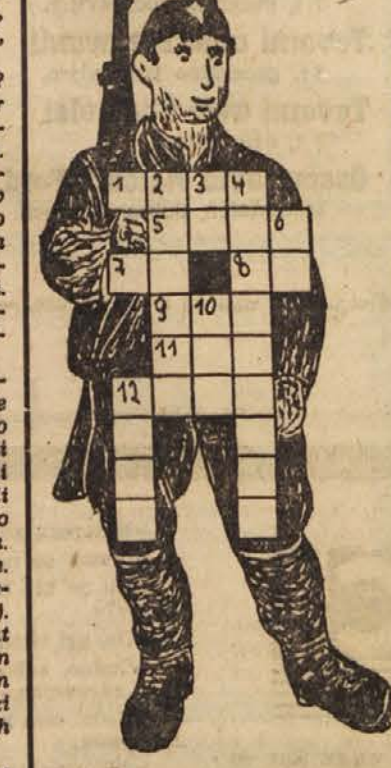
Kaj naj Ti opišem? Našo vas? Ne vem, kaj bi Te zanimalo. Ker upam, da ne bo moje pismo romalo v koš, Ti opišem našo vas. Veš, ni posebno velika, a ima veliko okolico. Zgradili smo nov Zadržni dom. Tudi osnovno šolo smo nameravali zgraditi, a za zdaj še ni nič. Gimnazija je oddaljena kakih pet minut iz vasi. Prebivalci so največ kmetje. Nekaj časa smo imeli tudi mizarnico, a je propadla.

Tudi v našo vas je prišla stara zima. Imamo precej snega. Se to Ti moram zaupati: veš, zelo rada se smučam. Sedaj smo imeli ves teden smučarski tečaj. Prišli so smučarji iz raznih krajev. Tudi majhni so bili. Zelo mi je bilo hudo, ker me mama ni pustila. Ako bi imela dolge hlače, bi me. Drugo leto pravi, da jih bom imela. Takrat pa moram na tečaj. Tudi ptičke imam zelo rada. Brat mi je naredil krmilnico in jaz jim vsak dan nosim hrano. Zelo sem srečna, ko opazujem ptičke skozi okno, kako zobajo. Vsak dan jih opazujem.

Za sedaj bom končala, pa še drugič kaj.

Prav lepo Te pozdravlja Jožica Skvarča, 4. razred osnovne šole, Črni vrh 38, pri Idriji

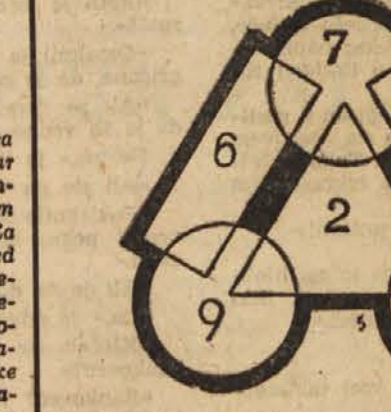
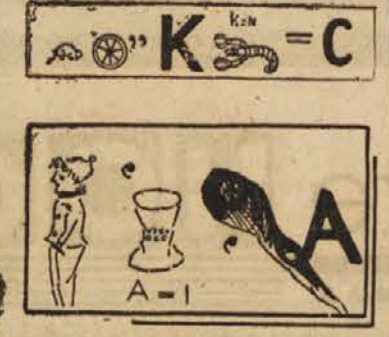
Križanka »NA STRAŽI«

Vodoravno: 1. Reka v Albaniji, 5. kmet, ki orje, 7. pamet, 8. kazalni zalamek, 9. vprašalnica, 11. velik ptič tekač, ki živi v Afriki, 12. pokrajina v dalmatinski Hrvatski.

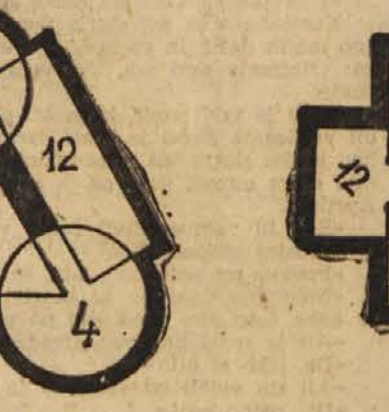
Navpično: 2. najobširnejša vrsta proze, 3. kemični znak za prvine Iridij, 4. član »Kranjske Čbelice«, 6. oko, 10. starodavno orožje, 12. vrtna uta.

REBUSA

RACUNSKI LIK

V vsakem krogu, pravokotniku in trikotniku mora vsota števil znašati 19. Ustrezajoča števila ustavi v prostore, kjer se posamezni liki sečejo!

PRODUKT IN KVADRATI

V vsakem kvadratu mora produkt števil znašati 32. Poišči pravilne faktorje ter jih postavi v prostore, kjer se posamezni kvadrati sekajo!

pogumne in trdne. Resno so se ozirali na vse strani, kakor bi bili veliki potniki.

»Kam pa greste?« so jih oprežno spraševali otroci pred hišami in se nehali igrati. Brisali so si roke in strmelí vanje.

»Oh, na Himalajo,« so rekli važno. »Dolgo pot imamo še pred seboj.«

»Na Himalajo?« so se začudili otroci. »Ali lahko gremo z vami?«

»Zakaj pa ne?« so dejali kozjedolski.

Otroci so vrgli igrače v pesek, obrisali nosove, zatakneli so sralice za pas ter pohiteli za njimi.

PRVI NASTOP

Drsanje je zimski šport, ki navdušuje mladino. Tudi v Celju so za to panogo navdušeni predvsem mladi, drsališče pa je v Mestnem parku. Na ledeni ploskvi se izživljajo in uče. Med tiste, ki izkoristijo čas za učenje morremo šteti mlade umetne drsorce. Kar precejšnje število jih je. In vsi bi radi nastopili. V četrtek se jim je ponudila priložnost. Nastopili so med odmorom hokejske tekme. Seveda ne vsi, temveč le najboljši. Ti so pokazali kar solidno znanje in potrdili, da

Celjski grad pozimi

njihovo učenje ni bilo zaman. saj kaj takega ni pričakovala. Nastopili so: 9-letna Košič Marjanca, 8-letna Breda Presinger, 13-letna Halka Šušteršič, 15-letna Marjanca Flajs in 13-letna Marinka Gračner.

Med vsemi je še posebno presenetila Marinka Gračner. Z lepim drsanjem in sigurnimi skoki je dokazala, da je talentirana drsalka. Sprva se jo je polastila trema, kar je povsem razumljivo, saj je prvič nastopila pred gledalci. Le-ti so jo po končanem nastopu nagradili s ploskanjem. Znanci in prijatelji pa so ji za uspeh prisrčno čestitali. Marinka je bila po vsem tem ginjena,

Stopile so ji solze v oči in brez besed je odhitela v slačilnico. Komentar je vsekakor odveč.

Brez dvoma so strokovnjaki odkrili v Marinki talent za umetno drsanje. Do vidnejših uspehov pa jo čaka še dolga pot. Ako bi imela priliko vaditi na umetnem drsališču, s čimer bi bile odstranjene mnoge nevedčnosti, bi bila pot precej krajša. Koristno bi pač bilo, da bi v Celju pričeli z gradnjo tega tako prepotrebne zimske športnega objekta.

Dobraje Mirko, dijak, Celje, Einhartova 5.

Dragi uredniki!

Hodim v 4. razred. 3. marca bom star 10 let. V šoli se kar dobro učim. Vse razrede sem končal z odličnim uspehom. Imam dva brata. Jaz sem najstarejši. Za nas skrbi mama. Oče se je pred tremi leti smrtno ponesrečil v jeseňski železarni. Zelo ga pogrešamo. Pred novim letom smo doživeli veselo presenečenje. Obiskala nas je zastopnica jeseniške železarne, ki nam je prinesla darila Dedka Mraza. Bratec in jaz sva dobila šolske torbice, zvezke, svinčnike in barvice. Zvonko pa je dobil veliko žogo. Tudi mame niso pozabili. Dobila je denarno podporo. Vsi smo bili zelo veseli.

Koželj Edt, učenec 4. razr., Kranj - Orehek

Azurna obala splavala po vodi?

Ljubljana, 19. febr. Kot smo zvedeli, je državni košarkarski prvak Olimpija pred nekaj dnevi prejel vabilo, da bi se pod zelo ugodnimi pogoji udeležil mednarodnega turnirja v Antibesu na Azurni obali. Zasedba na tem turnirju bo izredno močna, saj so svojo udeležbo prijavili še Simmenthal (Milano), Lokomotiva (Bukarešta), Sabre (moštvo ameriških letalcev) in prvak Francije.

Ker pa bo turnir na Azurni obali med 7. in 9. aprilom Olimpija še ni prijavila svojega sodelovanja. Med 11. in 14. aprilom bo v Ljubljani mednarodni četverbojni študentski reprezentančni turnir, ki ga organizirajo študentske reprezentance iz Bolgarije, ČSR, Francije in Jugoslavije. Študentske reprezentance bodo v glavnem državne reprezentance in ker bo Olimpija sestavljala jedro jugoslovanskega moštva, bo bržčas morala ugodno povabilo odkloniti.

Olimpija v tem času tudi nima na razpolago dvorane, je predlagala, naj bi prvo tekmo igrali 3. ali 9. aprila v Carigradu. FIBA je pred dnevi javila svoj pristavek s pogojem, da se mora zmagovalec obvezati, da bo do 25. aprila odigral tudi obe tekmi z Akademikom iz Sofije. Tako doslej še ni natančno določen datum prvega srečanja za evropski pokal. Sele po odgovoru turške federacije, ki ga Olimpija pričakuje v bližnjih dneh, bomo lahko sporočili točen datum tekme in nasprotnika ljubljanskih študentov.

Olimpija na Poljskem

V okviru priprav za pokal evropskih košarkarskih prvakov bodo košarkarji državnega prvaka Olimpije odpotovali v nedeljo zvečer na Poljsko. Olimpija je povabil poljski državni prvak CWKS Legia iz Varšave, ki bo ljubljancem vrnil obisk konec aprila. CWKS je pripravil za slovenske košarkarje naslednji raspored tekem:

- 26. februarja Olimpija - CWKS;
- 27. februarja Olimpija - poljska državna reprezentanca;
- 1. marca LKZ Lodz - Olimpija;
- 2. marca reprezentanca Lodza - Olimpija;

Še vedno brez nasprotnika

Košarkarji Olimpije in turška košarkarska zveza se še vedno ne moreta sporazumeti za datum prvega srečanja med turškim državnim prvakom in Olimpijo v okviru tekmovalca za evropski košarkarski pokal. Znano je, da je FIBA določila kot zadnji termin 25. marec. Prezila pa je, da bo turški prvak znan šele konec marca. Ker

TEKMOVANJE »TRE-TRE«

Kako so se odrezali naši smučarji

Ljubljana, 19. febr. — Sinoči so se vrnil iz Madonna di Campiglio naši smučarji, ki so se udeležili tekmovalca v alpskem smučanju za »Pokal Tre-tre«. Konkurenca je bila precej huda, saj so razen naših in italijanskih sodelovali še avstrijski, švicarski, francoski, ameriški, bolgarski, kanadski, angleški, argentinški, finski in islandski smučarji, ki so bili med njimi odlični posamezniki. Le-ti so se odlikovali že na svetovnem prvenstvu v Badgasteinu.

Rezultati naših tekmovalcev v smuku, v katerem je zmagal Švicar For-

Pogačnik je padel in dosegel 53. slabši rezultat. V veleslalomu je zmagal Italijan Albert v času 2:22,9, 33. je bil Jože Pogačnik 2:40,1, 38. Ilija 2:44,7 in 49. Modrič 2:54,8. Vsega skupaj je startalo 60 smučarjev.

Gostovanje ljubljanskih skakalcev na Koroškem

Včeraj se je vrnila skupina ljubljanskih skakalcev, ki so pod vodstvom Vileta Bernika več dni uživali gostoljubnost športnega društva Zahor-

Jože Pogačnik v veleslalomu »Tre-tre«

rer z rezultatom 1:56,7 je Pogačnik dosegel 38. mesto 2:17,1, Ilija 40. 2:25,43, Križar pa 43. mesto 2:31,2. V slalomu je zmagal Francoz Duvillard v času 1:22,3 sek. Ilija je bil 38. v času 1:46,7.

Na Pohorju le domači

Maribor, 19. febr. — Tradicionalnih tekem v takolimenovanem mariborskem slalomu so se udeležili le domači mariborski in smučarji iz Koroškega kotla. Pri članih, ki jih je startalo 39 je na 500 m dolgi progi z višinsko razliko 180 m in 63 vratci zmagal Sevcnikar s 153 pred Sobrom 188,4. Lunčnikom (vsi Branki) z istim rezultatom in drugimi. Med članicami, ki jih je bilo 10 in ki so startale na 250 m dolgi progi z višinsko razliko 90 m in 32 vratci, je zmagala Krista Fanelc pred Milko Fanelc (obe Fužinar Ravne), tretja je bila Zdobčeva iz Prevalj. Pri mladincih na isti progi je zmagal Fanelc pred Odlozkom iz Trbovelj in Ivanom Modričem iz Zagreba.

OBVESTILO

Obvezni sestanek vseh nogometnih trenerjev s področja Ljubljane bo dne 24. febr. 1958 ob 16.00 v prostorih Nogometne zveze Slovenije. Zveza nogometnih trenerjev Slovenije sklicuje za 16. marec svojo letno skupščino ob 9.00 v prostorih Nogometne zveze Slovenije Ljubljana, Likoarjeva 9.

»Res je, od Jackove črpalke... Le kako, da se tega nisem spomnil? Slabo vozim, kadar nisi ti z menoj...«

»Nemara res, Leslie. Ščitnik na tvojem avtomobilu je nekam sumljivo skrivljen. Ali si se v koga zaletel?«

»Da, zaletel sem se, pa nisem bil jaz kriv. Pri predoru je neki norec tako naglo zavrl, da sem se zaletel v njegov avto.«

»To je bil res norec,« sem se zasmel. »Vsekakor pa sem vesel, da smo se tu dobili. Ze zdavnaj sem te hotel seznaniti z žensko, ki sem jo moral imeti zaprtje že od 25. marca...« Prijel sem ga čez pas in ga pripeljal k mizi: »Leslie, to je Kim April.«

Kim mu je graciozno ponudila roko: »Me vesele, gospod Tight.«

»In kako šele mene vesele! Ne morete si predstavljati, miss April,« je rekel Tight in držal njeno ročico v svoji šapi tako previdno, kakor bi se bal, da ji bo zdrobil prste.

Primaknil sem stol: »Sedi! Ker je preiskava ustavljena, te bo zanimalo, kar ti bo miss Aprilova povedala o Rothovem primeru.«

»Prav gotovo. To me zanima zlasti zato, ker sem bil navzlic tvojim ugovorom trdno prepričan, da je ta očarljiva dama morilka.«

Kim Aprilova je mojstrsko znala le na pol odpreti svoje vlažne ustnice. »Ali ste še prepričani o tem?« ga je tiho vprašala.

»Vse je odvisno od tega, kaj mi boste povedali, miss Aprilova,« je rekel Tight.

Morala bi se začeti nevarna šahovska partija, vendar sem bil prepričan, da je ne bom izgubil. Nisem bil naiven, zato sem menil, da bom lahko odgovoril na sleherno Tightovo potezo.

Prav takrat je natakar prinesel rake za Tighta. Po navadi, kakršno so imeli v tem lokalu, nam je natakar zavezal serviete. Prijeli smo

FRANK BARPER

Newyorške NOCI

45 DETEKTIVSKI ROMAN

za vilice. Rothova zadeva je šla nekako v ozadje, prijatelja Tighta bi ne mogel ločiti od morskega raka niti množičen pokol.

»Izvrstno,« je rekel Tight. »Ni ga čez svežega jastoga. Glej no, ta je takšen, kakor da je pravkar priplaval iz morja!«

Sam nisem jedel skoraj ničesar, pil pa sem pivo, mrzlo ko led, in iznad kozarca ogledoval oba, ki sta spretno brskala meso iz oklepa morskega raka.

Tight je znal raka odlično razrezati, Kim pa je jemala kocke in sesala sok iz njih. Na krožniku so ostali le polomljeni rakovi kraki in zelenkasta drobovina.

Oddahnil sem se, ko je natakar odnesel te ostudne ostanke in postavil na mizo skledo z vodo, da bi si umili roke. Nato sva si s Tightom prižgala cigare.

»Zdaj pa mi boste povedali, zakaj je napravil samomor tisti Roth, ki je imel mnogo milijonov in prav toliko najlepših žensk na svetu,« je rekel Tight.

»Kako pa veš, da je hotela to povedati?« sem bil presenečen.

»Tako si ti povedal danes dopoldne v pisarni policijskega predstojnika.«

Molčal sem. Natakar nam je prinesel kavo, Tight je zmašil v svojo skodelico pet kock sladkorja.

GOSTOVANJE ČLANA ZVEZNE LIGE

Danes »Zagreb« : »Ljubljana«

Prijateljska nogometna tekma med članom I. zvezne lige Zagrebom in ZNK Ljubljano, ki bo danes se bo začela ob 15.30 na stadionu v Šiški. Tekma bo ob vsakem vremenu igrisče bo očiščeno.

Na stadion bodo vozili posebni avtobusi izpred Ajdovščine, eno uro pred začetkom tekme.

Spartak : Honved 4:4 (4:2)

Subotica, 19. febr. — Danes je imel subotički Spartak v gosteh budimpeštansko moštvo Honved. Srečanje, ki mu je prisostvovalo prek 6000 gledalcev, se je končalo z rezultatom 4:4 (4:2). Za Spartak so dosegli gole Tonković 2, ter Maravić in Jenovaj po 1, za Honved pa Kasinčić 2 ter Budal in Tihy po 1. Igrali so ob snegu v vremenu in v globokem sledu. Vzlic temu je bila igra zelo lepa, fair in borbeno do zadnje minute.

Tekma brez odločitve

Montevideo, 19. febr. — Še bolj borbeni kot nogometiški so južnoameriški vaterpolisti. Na južnoameriškem prvenstvu v vaterpolu, ki je bilo v Montevideu, sta si Brazilija in Argentina razdelili prvo mesto. Srečanje med njima se je v zadnjem času končalo z rezultatom 2:2, toda odločitve ni prinesel niti prvi podajsek, niti drugi, niti tretji, niti četrti pri stanju 6:6. Zato ima južna Amerika v vaterpolu dva prvaka.

Dirke kasačev na zasneženih poteh v St. Moritzu

Ali bo hipodrom ostal tak kot je?

Ljubljanski stadion za konjske dirke še ni urejen za večje prireditve, ki naj bi bile na njem še pred poletjem

Skoraj smo pozabili, da imamo v Ljubljani, ob savi, hipodrom oziroma stadion za konjske dirke. Morda to ime še ne ustreza, saj so graditelji zastali z delom po končani prvi fazi. Vendar je konjeniški šport s tem že dobil solidno podlago za nadaljnji uspešni razvoj. Hipodrom v Ljubljani je dal novo perspektivo našim rejcem kasaškega konja.

Stadion v Stožicah bo olimpijskih dimenzij in ko bo dograjen, bo prav primeren prostor tudi za množične prireditve družbenih organizacij, saj bo že na njegovi, 300 m dolgi prireditveni tribuni, ki je v grobem že pripravljena, prostor za okoli 25.000 gledalcev. Graditelji so v preteklem letu z minimalnimi finančnimi sredstvi spalinili prodajni teren, pripravili pa le 1000 m dolgo kasaško in 900 m dolgo trenerško stezo. Za nadaljevanje del so jim potrebna nova finančna sredstva, kajti strojno delo je sorazmerno drago, vendar bi bila le tako v kratki dobi tri mesece lahko zgrajena kasaška in trenerška tekmovalna steza.

Investitor — Uprava hipodroma — prizadeva, da bi dobila ljubljanske finančne sredstva in pričakuje, da mu bosta nadaljevanje del omogočila OLO Ljubljana in občinski

ljudski odbor Bežigrad. Z urejevanjem hipodroma, z ureditvijo zelene površine in parka, z graditvijo manjših lope za konje, bi sedaj zapučen teren ob stadionu nedvomno dobil lepše lice. Zato graditev hipodroma ne gre obravnavati le kot strogo splošno komunalno urbanistično urejanje terena, ki bo nedvomno povečalo turistično zanimivost našega glavnega mesta.

Z deli bi bilo treba resno pobledeti, saj je za dni od 1. do 4. maja dogovorjeno meddržavno kasaško srečanje in sicer Avstrija—Jugoslavija. Samo po sebi je razumljivo, da Uprava hipodroma, kot neakumulativna organizacija, sama od sebe ne more v začetni fazi graditve ustvariti zadostnih finančnih sredstev. V bistvu ne gre za velik znesek (do čca milijone din), ki bi z njim hitro izvršili pomembno melioracijo dosejnih nekorišnega terena. Gradnja hipodroma bi vzdrževali tudi brog Save. Zemljišče obsega površino čca 20 ha.

Pred kratkim je bil v Ljubljani skupni sestanek kasačev in predstavnikov Uprave hipodroma. Kasači so se obvezali, da bodo s prostovoljnimi delom pomagali pri nadaljnji graditvi hipodroma, ki ga kot športni objekt vsekar ne gre podcenjevati. Dr. D.

Spik TOVARNA
PERILA, PLETENIN IN ROKAVIC — KRANJ
TOREJ **Spik**

»NOVOLES« Dolenjska lesna industrija NOVO MESTO

proda naslednja osnovna sredstva:

Parna lokomobila »Lanz«,

leto izdelave 1913, ogrevalna površina 26 m², s pregrevačem, reducirana na 8 ATM, 60 KS. Lahko se vidi v pogonu.

Tračna žaga »Monarch«-Portland Oregon,

5 ft (stopa), nova, še ne montirana, s pripadajočimi deli, elektromotorji in montažnimi načrti, brez preki-dačev.

Ladijski Diesel motor

»KLOCKNER HUMBOLDT DEUTZ«, tipa F3 M 417, 3 cilindri 5765 cm³, 1150—1200 obratov v minuti.

Elektr. generator »Procksch & Co., Wien,

tip GA 23,400/230 V, 30 KVA, 1000 o/min, 50 HZ, z budilko.

Tovorni avto Renault

7 t, generalno popraviljen.

Tovorni avto Borgwardt

3 t, generalno popraviljen.

Tovorni avto Chevrolet

3 t, neuporaben.

Osební avto Mercury-Ford,

šest sedežen, dobro ohranjen.

Vsa osnovna sredstva si interesenti lahko ogledajo pri podjetju vsak dan od 8. do 14. ure. — Za vsa pojasnila se obračajte na »NOVOLES«, Novo mesto, telefon 109.

125

»Kateraga zdravnika?«

»Imena se ne spominjam več...«

»Ali je bil Roth na psihoanalitičnem zdravljenju?«

»Da, pri istem zdravniku.«

»Čudno, kako da se nikoli nisem spomnil na tega zdravnika,« me je pogledal Tight.

»Vedel sem zanj. To je dr. John Moore,« sem mu rekel.

»Ali poznate to ime, miss Aprilova?«

»Ne, ne poznam ga.«

»Roth je torej vzel tablete. Ali je takoj zaspal?«

»Omahnil je na stran, jaz pa sem bila prepričana, da je zaspal.«

»Ali se vam morda ni zdelo vsaj trenutek, da je za vedno zaspal?«

»Ne, ne,« je tiho odgovorila.

»Ali ste ga skušali zbuditi?«

»Pokleknila sem k njemu in mu skušala povedati nekaj besed, pri tem pa sem izgubila uhan.«

»Ali je še dihal?«

»Da,« je odgovorila Kim.

»Klečali ste zraven divana. Ali ste opazili bankovec?«

»Bankovec? Kakšen bankovec?«

»Bankovec za tisoč nemških mark, bankovec z rdečim pečatom.«

Kim je odkimala.

»Ali ste še kaj opazili? Recimo usnjeno torbo, ki je bila ukradena, preden je prišel Palmer, torej pred tretjo uro po polnoči?«

»Nisem videla nobene torbe.«

Naslov svetovnih prvakov v prostem drsanju sta pred dnevi osvojila v pariški Palači športov Kanadčana Barbara Wagner in Robert Paul, ki ju kaže posnetek pri izvedbi ene izmed težkih figur.

»TELEVIZIJSKI TOŽILEC«

Edina oddaja za odrasle, menijo eni, drugi pa trdijo, da takšno zasliševanje ni na mestu

- Vsako nedeljo ob desetih zvečer naravnajo ameriški televizijski naročniki svoje sprejemnike na valovno dolžino družbe ABC
- in gledajo oddajo, ki je bolj podobna zasliševanju tretje stopnje
- kot pa zabavnemu programu. Iz tedna v teden se ponavlja isti prizor: v zatemnjenem studiu družbe ABC sedi na levi poročevalce Mike Wallace, na desni pa njegova »žrtev«.

Močni žarometi osvetljujejo »televizijsko žrtev«, tako da se vidi sleherni premik mišic na njenem licu. Televizijski zasliševalec se pokaže na platnu le kdaj pa kdaj, kadar zastavi zasliševanemu kako posebno vprašanje, s katerim ga spravi v zadrego ali ga prisili do laži. Oba sedita na preprostih stoli, pred njima so na mizi listi papirja, cigarete in dvoje

kozarcev z vodo. »Nočna runda« traja okoli pol ure, v tem času pa spravi Mike svoje žrtev po večkrat zapovrstjo v neprijeten položaj, iz katerega se izvlečejo le z lažjo.

Gre za intervjuje v obliki zasliševanja. Wallace si izbira žrtev glede na trenutno aktualnost. V minulih šestih mesecih je tako televizijsko zaslišal vrsto ljudi, med njimi angleškega novinarja Muggerridgea, ki je napadal britanski dvor in so ga zato v domači deželi bojkotirali, znano hollywoodsko klepetuljo Elso Maxwell, ki je odgovarjala na vprašanja v zvezi z »mednarodno bratovščino zastojkarjev«, slovitega arhitekta Franka Wrighta, gangsterja Mikea Cohena, nekdanjega Al Caponejevega pomočnika, ki je izjavil pred televizijsko kamero: »Nisem ubil nikogar, ki bi tega ne zaslužil.« in seveda še vrsto drugih ljudi.

Ceprav Mike izprašuje ljudi, ki so vajeni nadležnih vprašanj, vedno doseže cilj: v veliko veselje televizijskih gledalcev spravi svojo žrtev v kaj neugoden položaj.

Med kritiki televizijskih oddaj ima precej zagovornikov. »To je edina oddaja za odrasle v ameriški televiziji,« je zapisal neki list, drug dnevnik pa je dodal, da se Wallaceova oddaja lahko meri glede priljubljenosti s televizijsko tekmo za 64.000 dolarjev.

Vsi kritiki pa niso tako navdušeni, saj Mike pripravi žrtev pogosto do tega, da govori o svojih najbolj skritih lastnostih in izgubi kontrolo nad lastnimi mislimi. Včasih baje postane vse skupaj neokusno, Wallace pa pravi o sebi, da je »televizijski javni tožilec«, ki prisili nekatere osebnosti, da govorijo prav o tistem, kar bi rade zamolčale.

Zanimive so priprave na oddajo. Posebna skupina zbira nekaj tednov poprej vse moreče gradivo o povabljeni osebnosti. Zlasti iščejo originalne izjave in citate,

ki so značilni za tega ali onega zaslišanca. »Najprej prisilim svojega sobesednika, da pove, kako »javno« misli o tej ali oni stvari, potem pa mu postržem s citatom, ki ga je dal ob ustreznih priložnostih morda nekaj let poprej. Igram vlogo hudičevega advokata,« pravi Wallace o sebi in svojem delu.

Zaradi vsega tega se je Wallace prijel vzdevek »najbolj osvraženega človeka v ZDA«, vendar nič ne kaže, da bi kaj kmalu zmanjkalo žrtev za njegove oddaje. »Prihajajo kar sami. Morda zato, ker bi radi nastopili pred javnostjo, mogoče cenijo poziv na duhoviti razgovor, pogosto pa tudi zaradi tega, ker bi radi nekaj povedali široki javnosti, pa jim to sicer ni mogoče.« Wallace torej ne bo ostal brez žrtev. Njegovo ponudbo je doslej zavrnila le pevka Eartha Kitt.

Čaj pijejo milijoni

V začetku 17. stoletja se je čaj uveljavil v nekaterih evropskih deželah najprej kot zdravilo, leta 1686 pa so ga začeli uporabljati kot osvežujočo pijačo. Potem je potrošnja naglo naraščala, zdaj je čaj priljubljena pijača milijonov ljudi po svetu. Največ ga pridelajo na Cejlonu, v Indiji in na Kitajskem, za največje potrošnike pa veljajo Angličani.

Cejlonski čaj ima razen dobrega okusa tudi prijeten vonj. Voda postane pri kuhanju pomarančna ali bakrena, tak čaj pa je mogoče mešati tudi z mlekom. Indijski čaj je močan in izrazito diši, ni pa posebnega okusa. Barva je enaka kot pri cejlonskem, mešanica z mlekom pa ni tako posrečena.

Kitajski čaj ni tako močan, zato pa najlepše diši. Sveži čaj je svetlorumene barve in je najboljši brez mleka. Kitajci pridelujejo tudi zeleni čaj, ki ga pri nas le slabo poznamo. V severni Afriki pijejo zeleni čaj, ki mu pravijo »gunpowder« in ki nekoliko diši po meti.

Rusi pripravljajo zelo močan čaj v majhnih čajnikih. Na pladnju postrežejo tudi s kromom, tako da si lahko vsakdo pripravi čaj po lastnem okusu. Sladkajo ga, dodajo limono in pokrijejo s skodelico s krožnikom, da čaj ostane topel. Zraven ponudijo marmelado.

Angličani uporabljajo velike kovinske ali porcelanaste čajnike. Preden nalijejo čaja, dajo v skodelico presno mleko.

Kitajci mešajo v enakem sorazmerju čaj in posušen jasminov cvet. V skodelico, ki jo ogrejejo s kromom, dajo nekaj te mešanice, nato pa nalijejo vrele vode in skodelico pokrijejo s krožnikom. Sladkorja v čaj ne poznajo.

Marokanci dajejo v čajnik hkrati s čajem tudi ščepec sveže mete in nekaj kock sladkorja. Z dišečo pijačo postrežejo v čašah. Po navadi dobi vsak gost tri čase čaja. — Francozi najprej zavrejo vodo, nato pa dodajo po eno kapno žličko čaja za vsakega človeka in še eno za čajnik.

Drobne ZANIMIVOSTI

VZROK ZA LOČITEV

Lana Clermont iz Miamija je vložila tožbo za razvezo zakona. Dejala je, da je mož vseh pet let zakona ni peljal niti enkrat na sprehod ali v družbo. »Samo dvakrat me je peljal ven, in sicer na dan poroke in drugič pred mesecem dni na pogreb svojega šefa.« Sodišče ni ugodilo niti ni zahtevi, pač pa je naročilo možu, naj si kupi knjigo o lepem vedenju.

MOTORIZIRANO MAŠEVANJE

V angleškem Chathamu se je velik avtobus sredi noči zaletel v hišo Alice Brathfordove. Avtobusni šofer se je na ta način hotel maščevati svojih bivši dragi. Žrtev ni bilo, le spalnico nekdanje žaročenke so moral temeljito popraviti. Motorizirano maševalec je na policijski mirno povedal: »Zal mi je, da nisem vzel večjega zaleta.«

PREMOG IN VODNI CUREK

V ukrajinskem Dombasu so odprli prvo rudniško okno, v katerem »kopljejo« premog z vodnim curkom pod visokim pritiskom. Pravijo, da znaša dnevna zmogljivost 500 ton. Pod zemljo in na površini so najprej postavili ustrezne naprave, med drugim stroj za razbijanje premoga, črpalke in sušilnice. Voda spravlja »izkopani« premog 240 metrov daleč. Ob strojih je zaposlenih osem rudarjev.

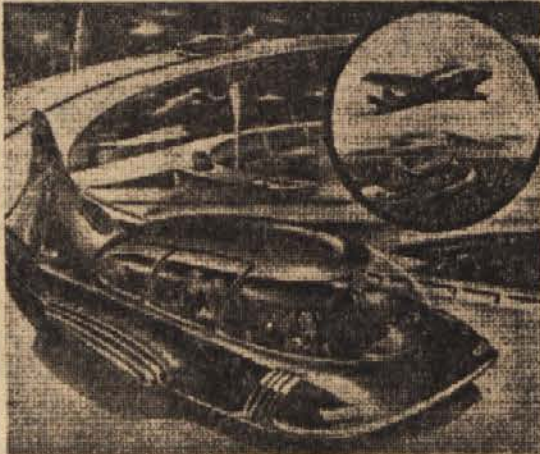
UMRL JE SILVA RONDON

V Rio de Janeiru je umrl v starosti 82 let marjal Candido da Silva Rondon, raziskovalec brazilskih pragozdov. V letih 1913/14 je v družbi kasnejšega predsednika ZDA Theodorja Roosevelta raziskal pragozdove od zahodnega dela Brazilije do izliva Amazonke.

PREVELIK OPTIMIZEM

Neki bostonski list je od nekdaj snel novice, da bi se znani filmski igralec Charlie Chaplin rad vrnil v ZDA. Chaplin je izjavil, da so govorice v zvezi z njegovo željo po vrnitvi vpretrano optimistične.

Spričo izredno naglega tehničnega razvoja ni več predmet prebujne domišljije prevoznih sredstev, ki bo po potrebi vozilo po kopnem, po vodi in po zraku. Posnetek kaže osnutek novega avtomobila (v krogu kot letalo); pogonsko energijo bi zagotovili atomi

Troje nadstropij v štirih dneh

V minuli sezoni so začeli graditi betonske stanovanjske hiše po novi metodi, po kateri je v štirih dneh mogoče zgraditi trinadstropno poslopje. Metoda je zasnovana na premičnih lesenih opažih, v katere sipajo beton. Opažev med betoniranjem ne snemajo, marveč jih počasi premikajo navzgor, kakor se beton pri-

merno strjuje. Dviga jih hidravlično dvigalo.

Za vse to je seveda potreben natančen gradbeni načrt, posebno kvalificirani delavci in primerna gradbišna oprema. Beton je treba nenehoma sipati med lesene opaže. Vse gre kot na tekočem traku, pripravljeni morajo biti ljudje, ki takoj vstavijo okenske okvire, delovnega procesa ni mogoče prekiniti.

Prva poslopja, ki so jih po tej metodi zgradili v švedskem Göteborgu, imajo 15 cm debele zunanje zidove, notranje stene pa so izolirane z mineralno volno in s ploščami iz lahkega betona. Izolacijska sredstva nameščajo hkrati z dviganjem opažev. Tla napravijo iz betona, ki ga na eni strani obdajo z lesenitno ploščo, tako da so tla gornjega hkrati tudi strop spodnjega nadstropja. Zidov in sten ne ometavajo, na zunanji jih poškopirajo z barvo, znotraj pa jih prepletkajo ali obložijo s tapetami.

Otroci v kletki

V ameriški državi Washington so zaprli mater in njenega prijatelja, ker sta imela troje otrok več let v kletki. V stanovanjski prikolici sta se vozila iz kraja v kraj. Kletke so bile tako majhne, da se petletni deček v eni izmed njih ni mogel niti zravnati.

Nekateri petletni Američani imajo kaj svojevrstne muhe in za take je farmar John Reynolds iz Teksasa pripravil posebno razvedrilo. Proti odškodnini 350 dolarjev lahko lova in senzacije željni denarni mogotec ustrelji določeno žival iz Reynoldsove črede, ki šteje okoli dve sto glav. Na sliki: George Cowden na svojih lovskih trofeji, za katero je dal lepo odškodnino...

Zaradi nedavne odjuge, ki je pobrala sneg celo na visokih alpskih pobočjih, so začele v Franciji močno naraščati reke, ki so nanesle v Normandijo toliko vode, da je prestopila bregove in poplavlila okoliške kraje. Posnetek kaže tovorni avto, ki ga je voznik pustil kar na cesti, ker je voda poplavlila cestišče in izrodila asfalt.

PLANETARIJ V PEKINGU

Pekinški planetarij, ki so ga pred meseci dogradili in ga opremili z napravami vzhodnonemške tovarne Zeiss, si zdaj ogleda dnevno okoli 3000 ljudi. Sole prirejajo izlete, na katerih si mladi rod ogleduje naprave v planetariju in si tako zbuja zanimanje za znanstveno delo. Večji posnetek kaže zunanjo podobo planetarija v Pekingu — ta je eden izmed 22 planetarijev, kolikor jih je zdaj na vsem svetu — na drugem pa so s projekcijskimi aparati pokazali obiskovalcem podobo komete Donati.

VARNOSTNE BARVE

Britanski predlog za enotni sistem barv na posameznih delovnih mestih

Britanska ustanova za standarde je priporočila v svoji najnovejši publikaciji o varnostnih vprašanjih v industriji uporabo barv za preprečevanje in zmanjševanje števila delovnih nezdod. V tej brošuri propagirajo uvedbo enotnega sistema barv, po katerem bi opozarjali na nevarnosti in tudi na kraje, kjer je opravljena varnostna oprema.

Ker se ta priporočila nanašajo na tovarne, rudnike, delovna mesta in industrijske naprave, pričakujejo, da bodo postopno odstranili zmešnjavo, ki vlada zdaj v uporabi raznih varnostnih barv. Med poglobitvimi prednostmi enotnega sistema omenjajo to, da se bodo delavcem na določenih delovnih mestih vtisnile v spomin barve in znamenja, ki pomenijo to ali ono nevarnost, hkrati pa se delavci ne bodo več zmedli, če bodo prišli na drugo delovno mesto ali v drugo tovarno, ker bodo tam iste barve opozarjale na enake nevarnosti.

Britanska ustanova bo v kratkem priporočila svetovno standardizacijo tako imenovanih varnostnih barv. Mednarodni pravilnik, ki ga bodo — tako upajo angleški strokovnjaki — sprejele tudi druge države, bo pomagal delavcem, ki hodijo na delo v

druge dežele, da se bodo tudi tam ob pogledu na iste barve varovali delovnih nezdod.

Ogledimo si v kratkem priporočila te angleške ustanove. Nanaša v glavnem na rdečo, pomarančno in zeleno barvo, seveda v ustreznem odtenku. Rdeča barva pomeni »stoj«, pomarančno rumena opozarja na nevarnost, zelena pa označuje kraj, kjer je opravljena zaščitna oprema, in tudi varno pot med industrijskimi napravami. Te tri glavne barve bi uporabili v primernih kontrastnih kombinacijah. Rdečo-bela šahovnica bi na primer označevala vrata v skladišče petroleja. Geometrijski liki krog, trikotnik

in pravokotnik bi izpopolnjevali z barvo nakazane nevarnosti, njihov pomen pa bi bil vedno isti. Rdeči krog bi se povsod nanašal na določeno opozorilo.

Nekaj primerov: z rdečo barvo bi prevlekli gumbe, ročice, vzvode in žice, ki jih uporabljajo za ustavljanje strojev v primeru nevarnosti, enako pa bi bila obarvana tudi gasilska oprema. Rdečebelni kvadrati bi označevali ovire. Pomarančno polje s poševnimi črtami bi opozarjalo delavce na neravna tla in na ovire na tleh, zeleno bi bili prepletkani vsi zasilni izhodi v primeru požara.

Prav tako priporočajo zeleni križ namesto dosedanjega rdečega na omarih za prvo pomoč. Razlaga: barva križa mora biti v skladu s pomenom zelene barve, ki vedno označuje varnost in zaščitenost, medtem ko rdeča barva opozarja na previdnost in nevarnost.

Ali je kriv X?

Profesor tehnološkega inštituta ameriške države Illinois je spoznal enega izmed vzrokov, zaradi katerih študentje ne marajo matematike. Prof. Karl Menger je ugotovil v minulih enajstih letih, da so algebra in druge matematične panoge prepolne najrazličnejših simbolov in nejasnega izrazoslovja. Matematika ni jasna in precizna znanost, kakor si to mnogi predstavljajo, pravi omenjeni profesor.

Za primer navaja prof. Menger »zloglasni« matematični X, ki včasih označuje neznanost, zaradi katere ima dijak kopico težav, prav tako pa lahko predstavlja funkcijo, spremenljivo vrednost odseka na abscisni osi v analitični geometriji in še marsikaj.

Morski prašički imajo ribje oči

Japonski zdravnik dr. Cui iz Okajame je večkrat zapovrstjo presadil ribjo roženico v oči oslepelih morskih prašičkov. Čez mesec dni so prašički spet spregledali. Zdravnik si za sedaj še ne upa trditi, da bi bilo kaj takega mogoče tudi pri ljudeh.

Matematik si je izoblikoval čut za razlikovanje pomena tega znaka, pravi Menger, za učence pa so takšni znaki z več pomeni brezupna zmeda. Zato svetuje, naj bi matematiko napravili jasnejšo in s tem bolj razumljivo bodočim študentom naravoslovskih ved in tehnike. Profesor upa, da bo vsaj delno tudi sam prispeval k odstranitvi zmešnjave, ki je nastala spričo tega v matematični znanosti.

... pa se še najdejo zlobni jeziki, ki si upajo trditi, da vse do poldne nič ne delam!